SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 12. oktobra 2011 *

V zadevi T-38/05,

Agroexpansión, SA s sedežem v Madridu (Španija), ki jo zastopata J. Folguera Crespo in P. Vidal Martínez, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo F. Castillo de la Torre, É. Gippini Fournier in J. Bourke, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2004) 4030 konč. z dne 20. oktobra 2004 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (zadeva COMP/C.38.238/B.2 – Surov tobak – Španija) in zaradi predloga za znižanje globe, naložene tožeči stranki v tej odločbi,

* Jezik postopka: španščina.

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi O. Czúcz, predsednik, I. Labucka in K. O'Higgins (poročevalec), sodnika,

sodni tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. septembra 2009

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

A – *Tožeča stranka in upravni postopek*

1 Tožeča stranka, družba Agroexpansión, SA, je eno izmed štirih podjetij, ki se v Španiji ukvarjajo s prvo predelavo surovega tobaka (v nadaljevanju: predelovalci).

2 Preostali trije španski predelovalci so: Compañia española de tabaco en rama, SA (v nadaljevanju: Cetarsa), Tabacos Españoles, SL (v nadaljevanju: Taes) in World Wide Tobacco España, SA (v nadaljevanju: WWTE).

3 Tožeča stranka je bila prvotno družinsko podjetje. Leta 1988 jo je ustanovil B., ki je bil njen generalni direktor do konca leta 2004. Med letoma 1994 in 1997 sta imela njen kapital po enakih deležih v lasti soproga B. in španska družba WW Mapetrol, SA.

4 Družba Intabex Netherlands BV (v nadaljevanju: Intabex) je 18. novembra 1997 pridobila vse delnice tožeče stranke. Družba Intabex je bila takrat del skupine družb Intabex, ki jo je aprila 1997 prevzela družba Dimon Inc.

5 Družba Dimon je ameriška družba s sedežem v Virginiji (Združene države). Je matična družba skupine, ki vključuje kakih sto družb, ki poslujejo v sektorju tobaka (v nadaljevanju: skupina Dimon). Njena glavna dejavnost je dobava predelanega tobaka proizvajalcev cigaret. V ta namen se s predelanim tobakom med drugim oskrbuje pri tožeči stranki.

6 Komisija Evropskih skupnosti, ki je imela na voljo informacije, da naj bi španski predelovalci in proizvajalci surovega tobaka kršili člen 81 ES, je 3. in 4. oktobra 2001 v skladu s členom 14 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL 1962, 13, str. 204), opravila preiskave v prostorih treh izmed teh predelovalcev, in sicer v prostorih tožeče stranke ter družb Cetarsa in WWTE ter v prostorih Asociación Nacional de Empresas Transformadoras de Tabaco (v nadaljevanju: Anetab).

7 Komisija je 3. oktobra 2001 opravila preiskave tudi v prostorih obrtne zbornice za tobak in evropske zveze predelovalcev tobaka, 5. oktobra 2001 pa v prostorih Federación nacional de cultivadores de tabaco (v nadaljevanju: FNCT).

8 Predelovalci in združenje Anetab so na podlagi Obvestila Komisije o nenalaganju ali zmanjševanju glob v primeru kartelov (UL 1996, C 207, str. 4, v nadaljevanju: obvestilo o ugodni obravnavi) Komisiji z dopisom z dne 16. januarja 2002 sporočili željo po sodelovanju.

9 Komisiji so z dopisom z dne 21. januarja 2002 posredovali nekatere podatke.

10 Tožeča stranka ter družbi Cetarsa in WWTE so z dopisi z dne 15. februarja 2002, družba Taes pa z dopisom z dne 18. februarja 2002 Komisiji predložile nekatere dodatne informacije.

11 Potem je Komisija na podlagi člena 11 Uredbe št. 17 španskim predelovalcem, združenju Anetab in zvezi FNCT poslala več zahtev za informacije. Prav tako je zahtevala informacije od španskega ministrstva za kmetijstvo, ribištvo in prehrano glede španske ureditve na področju kmetijskih proizvodov.

12 Komisija je 11. decembra 2003 uvedla postopek, na katerega se nanaša ta zadeva, in sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga je naslovila na 20 podjetij oziroma združenj, med katerimi so predelovalci, družba Dimon, družba Intabex, združenje Anetab, zveza FNCT in družba Deltafina SpA. Deltafina je italijanska družba, katere glavni dejavnosti sta prva predelava surovega tobaka v Italiji in trženje predelanega tobaka. Spada v isto skupino podjetij kot družba Taes, to je skupino, ki jo vodi ameriška družba Universal Corp.

13 Zadevna podjetja in združenja so pregledala preiskovalni spis Komisije, ki jim je bil kot kopija poslan na zgoščenki, in so na podlagi očitkov Komisije predložila pisne pripombe.

14 Zaslišanje je potekalo 29. marca 2004.

15 Potem ko je vprašala za mnenje Svetovalni odbor za omejevalna ravnanja in monopole in glede na končno poročilo pooblaščenca za zaslišanje, je Komisija 20. oktobra 2004 sprejela Odločbo C(2004) 4030 konč. v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (zadeva COMP/C.38.238/B.2 – Raw Tobacco – Spain) (v nadaljevanju: izpodbijana odločba), katere povzetek je objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 19. aprila 2007 (UL L 102, str. 14).

B – *Izpodbijana odločba*

16 Izpodbijana odločba se nanaša na kartela, ki sta bila ustanovljena in sta se izvajala na španskem trgu surovega tobaka.

17 Naloga prvega kartela, v katerem so sodelovali predelovalci in družba Deltafina, je bila med letoma 1996 in 2001 vsako leto določiti (najvišjo) povprečno dobavno ceno za vsako sorto surovega tobaka, za vse kakovosti skupaj, in razdeliti količine vsake sorte surovega tobaka, ki jih lahko vsak predelovalec kupi pri proizvajalcih (glej zlasti točke od 74 do 76 in 276 obrazložitve izpodbijane odločbe). Med letoma 1999 in 2001 so se predelovalci in družba Deltafina dogovorili tudi o cenovnih razredih na stopnjo kakovosti vsake sorte surovega tobaka, navedenih v načrtih, priloženih k „pogodbam o pridelovanju“ in o „dodatnih pogojih“ – in sicer povprečni najnižji ceni na

proizvajalca in skupino proizvajalcev –, ki se uporabljajo (glej zlasti točke od 77 do 83 in 276 obrazložitve izpodbijane odločbe).

18 V nadaljevanju bo kartel, ki je opisan zgoraj v točki 17, imenovan „kartel predelovalcev“.

19 Drugi kartel, ki je opisan v izpodbijani odločbi, se nanaša na tri kmetijske sindikate v Španiji, in sicer na Asociación agraria de jóvenes agricultores (v nadaljevanju: ASAJA), Unión de pequeños agricultores (v nadaljevanju: UPA) in Coordinadora de organizaciones de agricultores y ganaderos (v nadaljevanju: COAG) ter na Confederación de cooperativas agrarias de España (v nadaljevanju: CCAE). Naloga tega kartela med letoma 1996 in 2001 je bila vsako leto določiti cenovne razrede na stopnjo kakovosti vsake sorte surovega tobaka, navedene v načrtih, priloženih k „pogodbam o pridelovanju,“ in „dodatne pogoje“ (glej zlasti točke od 77 do 83 in 277 obrazložitve izpodbijane odločbe).

20 V nadaljevanju bo kartel, ki je opisan zgoraj v točki 19, imenovan „kartel zastopnikov proizvajalcev“.

21 V izpodbijani odločbi je Komisija menila, da vsak od teh kartelov pomeni enotno in trajajočo kršitev člena 81(1) ES (glej zlasti točke od 275 do 277 obrazložitve izpodbijane odločbe).

22 V členu 1 izpodbijane odločbe je Komisija odgovornost za kartel predelovalcev pripisala predelovalcem, družbi Deltafina, družbi Dimon in matičnim družbam družbe WWTE, in sicer družbam Standard Commercial Corp. (v nadaljevanju: SCC), Standard Commercial Tobacco Co., Inc. (v nadaljevanju: SCTC) in Trans-Continental Leaf Tobacco Corp. Ltd (v nadaljevanju: TCLT), odgovornost za kartel zastopnikov proizvajalcev pa sindikatom ASAJA, UPA in COAG ter konfederaciji CCAE (v nadaljevanju skupaj: zastopniki proizvajalcev).

23 V členu 2 izpodbijane odločbe je Komisija tem podjetjem in zastopnikom proizvajalcev naložila, naj takoj – če še niso – prenehajo kršitve, opredeljene v členu 1, in naj se vzdržijo omejevalnih ravnanj, ki imajo enak ali enakovreden cilj ali učinek.

24 Komisija je v členu 3 izpodbijane odločbe navedenim podjetjem in zastopnikom proizvajalcev naložila globe, pri tem pa je družbo Dimon štela za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene tožeči stranki, družbe SCC, SCTC in TCLT pa za plačilo globe, naložene družbi WWTE (glej točki 67 in 68 v nadaljevanju).

C – *Naslovniki izpodbijane odločbe*

25 Točka 2.4 izpodbijane odločbe se nanaša na naslovnike odločbe (točke od 357 do 400 obrazložitve izpodbijane odločbe).

26 Najprej je Komisija v tej točki navedla, da je bilo ugotovljeno, da so predelovalci in družba Deltafina neposredno sodelovali v kartelu predelovalcev, zastopniki proizvajalcev pa v kartelu zastopnikov proizvajalcev, torej vsako izmed teh podjetij in združenj „nosi odgovornost za kršitev in je zaradi tega naslovnik [izpodbijane odločbe]“ (točki 357 in 358 obrazložitve izpodbijane odločbe). V točkah od 359 do 369 obrazložitve te odločbe je Komisija natančneje opredelila vlogo družbe Deltafina v kartelu predelovalcev.

27 Nato je Komisija preučila vprašanje, ali je matični družbi mogoče pripisati odgovornost za kršitev hčerinske družbe, pri čemer je poudarila, da se to vprašanje v obravnavani zadevi postavlja v treh primerih, in sicer glede tožeče stranke ter družb WWTE in Taes (točke od 370 do 400 obrazložitve izpodbijane odločbe).

28 Glede tega je Komisija na prvem mestu opozorila na načela, ki jih je po njenem mnenju treba uporabiti v obravnavani zadevi (točke od 371 do 374 obrazložitve izpodbijane odločbe).

29 Navedla je zlasti naslednje:

– za odločitev, ali je matični družbi mogoče pripisati odgovornost za nezakonita ravnanja njene hčerinske družbe, je treba ugotoviti, da slednja „svojega ravnanja na trgu ne določa samostojno, temveč v glavnem sledi navodilom, ki ji jih določa matična družba“ (sodba Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, 48/69, Recueil, str. 619, točki 132 in 133);

– kadar ima matična družba v lasti ves kapital svoje hčerinske družbe, je mogoče v skladu z ustaljeno sodno prakso upravičeno sklepati, da matična družba dejansko odločilno vpliva na ravnanje hčerinske družbe (sodbi Sodišča z dne 25. oktobra 1983 v zadevi AEG-Telefunken proti Komisiji, 107/82, Recueil, str. 3151, točka 50, in z dne 16. novembra 2000 v zadevi Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, C-286/98 P, Recueil, str. I-9925, točka 29; sodba Splošnega sodišča z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, imenovana „PVC II“, od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 in T-335/94, Recueil, str. II-931, točki 961 in 984);

– ta domneva se lahko potrdi s „posebnimi dejavniki, ki so značilni za nekatere zadeve;“

– v primeru hčerinskih družb, ki niso pod stoodstotnim nadzorom matičnih družb, lahko matična družba po mnenju Sodišča vpliva na politiko svoje hčerinske družbe, če ima takrat, ko je storjena kršitev, v lasti večino njenega kapitala (zgoraj navedena sodba Imperial Chemical Industries proti Komisiji, točka 136) ali če je „redno“ obveščena o dejavnostih te hčerinske družbe in neposredno določa njeno ravnanje (zgoraj navedena sodba AEG-Telefunken proti Komisiji, točka 52);

– na podlagi ustaljene sodne prakse je treba pojem podjetja, postavljen v kontekst konkurenčnega prava, razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto glede na predmet zadevnega sporazuma, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (sodba Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točka 66, s sklicevanjem na sodbo Sodišča z dne 12. julija 1984 v zadevi Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Recueil, str. 2999, točka 11).

30 Komisija je na drugem mestu, pred natančnejšo preučitvijo položaja tožeče stranke in družbe WWTE, v točki 375 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla:

„V tej zadevi ameriške multinacionalke nadzirajo tri izmed štirih španskih predelovalcev surovega tobaka (do 100 % ali do 90 %). Poleg tega obstajajo druga dejstva, ki potrjujejo domnevo, da je treba ravnanje [tožeče stranke] in [družbe] WWTE pripisati njihovim matičnim družbam. V tem primeru je treba dve družbi – matično družbo in njeno hčerinsko družbo – šteti za solidarno odgovorni za kršitve, ki so bile ugotovljene v [izpodbijani] odločbi.“

31 Komisija je v točki 376 obrazložitve izpodbijane odločbe dodala:

„[Nasprotno pa] je bilo po tem, ko je bilo poslano obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in so bile stranke zaslišane, ugotovljeno, da dokazi iz spisa ne morejo upravičiti podobnega sklepa glede udeležb družb Universal […] in Universal Leaf [Tobacco Co. Inc.] v družbah Taes in Deltafina. [Razen] lastniške povezave med matičnimi družbami in njihovimi hčerinskimi družbami, spis namreč ne vsebuje nobenega indica, ki bi kazal na dejansko udeležbo družb Universal […] in Universal Leaf pri dejanjih, ki so bila preučena v [izpodbijani odločbi]. Zato ne bi bilo primerno, da bi jih v tej zadevi uvrstili med naslovnike odločbe. Enak sklep velja *a fortiori* za družbo Intabex, saj gre pri njeni stoodstotni udeležbi v [tožeči stranki] le za finančno naložbo."

32 V točkah od 377 do 386 obrazložitve izpodbijane odločbe je Komisija preučila primer tožeče stranke.

33 Komisija je zlasti poudarila, da je tožeča stranka od druge polovice leta 1997 popolnoma pod nadzorom družbe Dimon, in sicer posredno prek hčerinske družbe Intabex, ki je v njeni stoodstotni lasti (točka 377 obrazložitve izpodbijane odločbe). Iz tega je sklepala, da je upravičeno domnevala, da je, vsaj od omenjenega trenutka dalje, družba Dimon odločilno vplivala na ravnanje tožeče stranke (točka 378, prvi stavek, obrazložitve izpodbijane odločbe). Dodala je, da drugi elementi iz njenega spisa, opisani v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe, potrjujejo „domnevo, da je imela družba Dimon možnost odločilnega vplivanja" (točka 378, drugi stavek, obrazložitve izpodbijane odločbe). V točki 380 obrazložitve izpodbijane odločbe je navedla, da iz prej navedenega izhaja, da „je bila družba Dimon seznanjena z ravnanjem svoje hčerinske družbe, ki je predmet te odločbe, kot tudi z okoliščinami, v katerih se je to dogajalo, in da je družba Dimon, odkar je od leta 1997 imela v lasti celoten kapital svoje hčerinske družbe, lahko dejansko vplivala na ravnanje svoje hčerinske družbe". V točki 382 obrazložitve navedene odločbe je pojasnila, da „bi moralo dejansko stanje,

s katerim je [tožeča stranka] v dopisovanju seznanila družbo Dimon, sprožiti takojšen odziv slednje, bodisi s potrebnim distanciranjem od vsakršne morebitne kršitve pravil o konkurenci bodisi z zahtevo, da poslovodstvo [tožeče stranke] konča z vsakršnim potencialnim protikonkurenčnim ravnanjem," potem pa ugotovila, da „družba Dimon ni storila ničesar takšnega".

34 Poleg tega je Komisija v točki 381 obrazložitve izpodbijane odločbe za neutemeljene štela trditve družbe Dimon iz njenega odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, s katerimi naj bi dokazala, da je tožeča stranka na trgu ravnala samostojno.

35 Nazadnje je Komisija zavrnila trditev družbe Dimon, da naj bi s tem, ko ji je pripisala odgovornost za kršitve njene hčerinske družbe, kršila načelo prepovedi diskriminacije, ker tega ni storila pri matični družbi družbe Cetarsa, to je družbi Sociedad estatal de participaciones industriales (v nadaljevanju: Sepi). Komisija to različno obravnavanje utemeljuje z dejstvom, da v nasprotju s trditvami družbe Dimon „[njen] spis […] ne vsebuje neposrednih komunikacij med družbama Cetarsa in Sepi, ki bi se nanašale na predmet obravnavane zadeve", da „je videti, da je udeležba družbe Sepi v družbi Cetarsa v bistvu le finančna naložba, kar je podobno povezavi med družbama Intabex in [tožečo stranko]," da „je v družbi Cetarsa (v nasprotju s [tožečo stranko]) zbrana celotna dejavnost predelave tobaka skupine Sepi in se iz istega razloga očitno upravlja ločeno", in nazadnje, da „družba Cetarsa ni v stoodstotni lasti družbe Sepi" (točka 384 obrazložitve izpodbijane odločbe).

36 Na podlagi navedenih elementov je Komisija sklenila, da je družbo Dimon „treba šteti za odgovorno skupaj [s tožečo stranko] za ravnanje slednje, ki je bilo ugotovljeno z [izpodbijano odločbo] za obdobje od drugega polletja 1997 do 10. avgusta 2001" (točka 386 obrazložitve izpodbijane odločbe).

37 V točkah od 387 do 400 izpodbijane odločbe je Komisija preučila primer družbe WWTE. Ugotovila je, da so od leta 1995 do maja 1998 to družbo skupaj nadzirali družba SCC (prek družb SCTC in TCLT) in predsednik družbe WWTE ter njegova družina, in navaja več elementov, ki naj bi dokazovali, da so družba SCC „in/ali njene hčerinske družbe“ v navedenem obdobju dejansko vplivale na ravnanje družbe WWTE v Španiji (točka 391 obrazložitve izpodbijane odločbe). Komisija je glede obdobja od maja 1998 do datuma izpodbijane odločbe navedla več elementov, ki naj bi dokazovali, da je imela družba SCC, ali neposredno ali prek družb SCTC in TCLT, izključen nadzor nad družbo WWTE in je odločilno vplivala na njeno poslovno politiko. Dodala je, da „[a]rgumenti, ki jih družba SCC navaja v svojem odgovoru na sporočilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, glede tega ne upravičujejo drugačnega zaključka“ (točka 399 obrazložitve izpodbijane odločbe). Ob upoštevanju teh različnih elementov je Komisija ugotovila, da so „družba SCC in/ali njeni hčerinski družbi SCTC in TCLT“ vsaj od leta 1996 imele odločilen vpliv na poslovno politiko družbe WWTE, zato so solidarno odgovorne za očitana ji ravnanja in spadajo med naslovnike izpodbijane odločbe (točka 400 obrazložitve izpodbijane odločbe).

D – *Določitev zneskov glob*

38 V točkah od 404 do 458 obrazložitve izpodbijane odločbe je Komisija preučila vprašanje glob, ki jih je treba naložiti naslovnikom.

39 Komisija je zneske glob določila glede na težo in trajanje zadevnih kršitev, torej glede na merili, ki sta izrecno določeni v členu 23(3) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1) ter členu 15(2) Uredbe št. 17, ki se je v skladu z izpodbijano odločbo

uporabljal med navedenimi kršitvami (točki 404 in 405 obrazložitve izpodbijane odločbe).

40 Komisija je pri določitvi zneska globe za vsakega naslovnika v izpodbijani določbi uporabila metodologijo iz Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in členom 65(5) [PJ] (UL 1998, C 9, str. 3, v nadaljevanju: Smernice), čeprav se nanje v njej ni izrecno sklicevala. Komisija je v izpodbijani odločbi presojala tudi, ali in v kolikšni meri naslovniki izpolnjujejo pogoje iz obvestila o ugodni obravnavi.

1. *Izhodiščni znesek globe*

41 Komisija je najprej v točki 414 obrazložitve izpodbijane odločbe kršitve opredelila kot „zelo resne," potem ko je v točkah od 408 do 413 te odločbe preučila njihovo naravo, dejanski vpliv na trg, velikost zadevnega geografskega trga in velikost trga zadevnih proizvodov.

42 Dalje, Komisija je v točki 415 obrazložitve izpodbijane odločbe menila, da je treba „upoštevati posamezno breme vsakega podjetja in torej dejanski vpliv njegovega nezakonitega ravnanja na konkurenco, da bi bil odvračalni učinek vsakemu podjetju naložene globe sorazmeren njegovemu prispevku k nezakonitemu ravnanju, ki ga je treba kaznovati".

43 Komisija je razlikovala med kartelom predelovalcev (točke od 416 do 424 obrazložitve izpodbijane odločbe) in kartelom zastopnikov proizvajalcev (točke od 425 od 431 obrazložitve izpodbijane odločbe).

44 Prvič, glede kartela predelovalcev je Komisija presodila, da „je treba globe določiti ob upoštevanju sodelovanja pri nezakonitem ravnanju in položaja na trgu, ki ga uživa vsaka od vpletenih strank“ (točka 416 obrazložitve izpodbijane odločbe).

45 Glede tega je Komisija navedla, „da se za družbo Deltafina zaradi njenega pomembnega tržnega položaja glavnega kupca španskega predelanega tobaka določi najvišji izhodiščni znesek“ (točka 417 obrazložitve izpodbijane odločbe).

46 Glede predelovalcev je Komisija menila, da se njihovo „sodelovanje“ pri nezakonitih ravnanjih „lahko na splošno obravnava kot podobno“ (točka 418 obrazložitve izpodbijane odločbe). Vendar pa je menila, da je treba upoštevati njihovo različno velikost in tržni delež, in jih na tej podlagi razvrstila v tri skupine.

47 V prvo skupino – opredeljeno kot „posebno“ – je Komisija uvrstila družbo Cetarsa, ker je „daleč največja španska predelovalka,“ zato ji je treba naložiti najvišji izhodiščni znesek globe (točka 419 obrazložitve izpodbijane odločbe). V drugo skupino je uvrstila tožečo stranko in družbo WWTE, pri čemer je navedla, da ima vsaka od njiju tržni delež približno 15 %, zato jima je treba naložiti isti izhodiščni znesek globe (točka 420 obrazložitve izpodbijane odločbe). Nazadnje, v tretjo skupino je uvrstila družbo Taes, ker ima samo 1,6-odstotni tržni delež, zato ji je treba naložiti najnižji izhodiščni znesek globe (točka 421 obrazložitve izpodbijane odločbe).

48 Drugič, Komisija je menila, da je treba uporabiti množitelj 1,5 – ali povečanje za 50 % – izhodiščnega zneska, določenega družbi WWTE, in množitelj 2 – ali povečanje za 100 % – izhodiščnega zneska, določenega tožeči stranki, da bi tako globi zagotovila

dovolj odvračalen učinek (točka 423 obrazložitve izpodbijane odločbe). Menila je namreč, da je treba upoštevati dejstvo, da obe podjetji, čeprav imata relativno majhen tržni delež na španskem nabavnem trgu surovega tobaka, pripadata multinacionalkam, ki imajo precejšnjo gospodarsko in finančno moč, in da sta „poleg tega“ delovali „na podlagi odločilnega vpliva svojih matičnih podjetij“ (točka 422 obrazložitve izpodbijane odločbe).

49 Komisija je v točki 424 obrazložitve izpodbijane odločbe glede na te različne elemente izhodiščne zneske glob za predelovalce in družbo Deltafina določila tako:

– Deltafina: 8.000.000 EUR;

– Cetarsa: 8.000.000 EUR;

– tožeča stranka: 1.800.000 EUR x 2 = 3.600.000 EUR;

– WWTE: 1.800.000 EUR x 1,5 = 2.700.000 EUR;

– Taes: 200.000 EUR.

50 Komisija je glede kartela zastopnikov proizvajalcev menila, da je vsakemu izmed njih primerno naložiti le simbolično globo 1000 EUR (točki 425 in 430 obrazložitve izpodbijane odločbe). Svoje stališče je obrazložila zlasti z dejstvom, da „bi lahko pravni okvir, ki spremlja skupno pogajanje o standardnih pogodbah, spodbudil znatno stopnjo negotovosti glede zakonitosti ravnanja zastopnikov proizvajalcev in predelovalcev

ravno v kontekstu skupnega pogajanja o standardnih pogodbah“ (točka 428 obrazložitve izpodbijane odločbe), pri tem pa se je oprla na nekatere elemente iz točke 427 obrazložitve izpodbijane odločbe. Prav tako je opozorila, da so bili „obstoj in rezultati pogajanj o standardnih pogodbah […] po navadi javni in noben organ pred začetkom tega postopka nikoli ni dvomil o njihovi združljivosti bodisi z zakonodajo Skupnosti bodisi s špansko zakonodajo“ (točka 429 obrazložitve izpodbijane odločbe).

2. *Osnovni znesek globe*

51 Komisija je v točkah 432 in 433 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila vprašanje trajanja kršitve, očitane predelovalcem in družbi Deltafina. Trajanje kršitve je določila na pet let in štiri mesece, kar pomeni dolgotrajno kršitev. Zato je vsakemu od predelovalcev in družbi Deltafina izhodiščni znesek globe zvišala za 50 %.

52 Tako so osnovni zneski glob, naloženih naslovnikom izpodbijane odločbe, taki:

– Deltafina: 12.000.000 EUR;

– Cetarsa.: 12.000.000 EUR;

– tožeča stranka: 5.400.000 EUR;

– WWTE: 4.050.000 EUR;

– Taes: 300.000 EUR;

– ASAJA: 1000 EUR;

– UPA: 1000 EUR;

– COAG: 1000 EUR;

– CCAE : 1000 EUR (točka 434 obrazložitve izpodbijane odločbe).

3. *Obteževalne in olajševalne okoliščine*

53 Osnovni znesek globe, ki je bil naložen družbi Deltafina, je bil zaradi obteževalnih okoliščin zvišan za 50 %, saj je imelo to podjetje v kartelu predelovalcev vlogo vodje (točki 435 in 436 obrazložitve izpodbijane odločbe).

54 Komisija je glede olajševalnih okoliščin v točki 437 obrazložitve izpodbijane odločbe opozorila, da „se lahko enaki dejavniki, kot so bili navedeni v točkah od 427 do 429 [izpodbijane odločbe], uporabljajo tudi za ravnanje predelovalcev samo v zvezi

z njihovimi javnimi pogajanji in [s] sklenitvijo standardnih pogodb (zlasti v zvezi s pogajanji o cenovnih razredih in dodatnih pogojih) z zastopniki proizvajalcev".

55 Komisija je glede „tajnih" sporazumov o (najvišji) povprečni dobavni ceni in razdelitvi količin vsake sorte surovega tobaka, ki so jih sklenili predelovalci, v točki 438 obrazložitve izpodbijane odločbe dodala, da je njihovo ravnanje „precej preseglo področje delovanja zadevnega pravnega okvira, javna pogajanja in sporazume z zastopniki proizvajalcev". Vendar je priznala, da „javna pogajanja in sporazumi z zastopniki proizvajalcev določajo, vsaj v neki meri, materialni okvir (zlasti glede priložnosti, da se uskladijo in sprejmejo skupno stališče), v katerem so predelovalci lahko poleg skupnega stališča, ki so ga sprejeli pri javnih pogajanj, razvili tajno strategijo v zvezi z (najvišjimi) povprečnimi dobavnimi cenami in količinami".

56 Komisija je na podlagi elementov, omenjenih zgoraj v točkah 54 in 55, odločila, da za 40 % zniža osnovne zneske glob, naloženih predelovalcem in družbi Deltafina (točka 438 obrazložitve izpodbijane odločbe). Osnovni znesek globe, naložen tožeči stranki, je tako znašal 3.240.000 EUR (točka 439 obrazložitve izpodbijane odločbe).

4. *Zgornja meja globe, določena v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003*

57 Komisija je v točkah od 440 do 447 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila, ali bi bilo treba tako izračunane osnovne zneske za različne naslovnike prilagoditi, da ne bi presegli zgornje meje 10 % prometa, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003.

58 Komisija je v točki 441 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da ker zadevne družbe pripadajo skupini, ker je dokazano, da so matične družbe teh družb odločilno vplivale nanje, in ker so zato te matične družbe solidarno odgovorne za plačilo glob, naloženih njihovi hčerinski družbi, je treba pri določitvi zgoraj navedene zgornje meje upoštevati svetovni promet skupine.

59 Komisija je po tem, ko je v točki 442 obrazložitve izpodbijane odločbe opozorila na to, da je družba Dimon solidarno odgovorna za plačilo tožeči stranki naložene globe, v točki 446 te odločbe menila, da zneska navedene globe ni treba prilagoditi, saj je konsolidirani promet družbe Dimon leta 2003 znašal 1.271.700.000 ameriških dolarjev (USD). Znesek globe tožeče stranke je tako pred uporabo obvestila o ugodni obravnavi ostal 3.240.000 EUR (točka 447 obrazložitve izpodbijane odločbe).

5. *Uporaba obvestila o ugodni obravnavi*

60 Komisija se je v točkah od 448 do 456 obrazložitve izpodbijane odločbe opredelila do uporabe obvestila o ugodni obravnavi za predelovalce in družbo Deltafina.

61 Na prvem mestu je navedla zlasti, da so ta podjetja zaprosila za uporabo tega obvestila, preden so bila obveščena o obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah (točka 449 obrazložitve izpodbijane odločbe).

62 Na drugem mestu je ugotovila, da se oddelek D obvestila o ugodni obravnavi uporablja za predelovalce. Prav tako je ugotovila, da so ji, čeprav je imela v posesti že večino bistvenih elementov za dokaz obstoja kršitve, podatki, ki so jih posredovali predelovalci, pomagali pri njeni razjasnitvi in dokazovanju (točki 450 in 451 obrazložitve izpodbijane odločbe).

63 Na tretjem mestu je Komisija menila, da je treba družbi Taes zaradi njenega „posebej koristnega“ sodelovanja med postopkom, zlasti glede sodelovanja družbe Deltafina pri kršitvi, in dejstva, da ni nikoli nasprotovala dejstvom, kot so bila navedena v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, na podlagi oddelka D(2), prva in druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi odobriti znižanje globe za 40 % (točka 452 obrazložitve izpodbijane odločbe).

64 Na četrtem mestu je Komisija menila, da se podatki, ki sta jih posredovali družbi Cetarsa in WWTE, čeprav so bili pomembni, niso izkazali za tako koristne za preiskavo kot tisti, ki jih je posredovala družba Taes (točka 453 obrazložitve izpodbijane odločbe). Dodala je, da sta družbi Cetarsa in WWTE v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah trdili, da „sta bila kartela predelovalcev o (najvišjih) povprečnih dobavnih cenah na eni strani ter različni sporazumi proizvajalcev in predelovalcev o povprečnih cenah po skupinah proizvajalcev na drugi strani enaka, in da so se zato morebitni protikonkurenčni učinki ravnanja predelovalcev in proizvajalcev nevtralizirali“, potem pa je navedla, da ta trditev ne ustreza resničnim dejstvom. Ob upoštevanju teh elementov se je Komisija odločila, da bo tema predelovalcema na podlagi oddelka D(2), prva alinea, obvestila o ugodni obravnavi odobrila znižanje globe za 25 %.

65 Na petem mestu je Komisija glede tožeče stranke ugotovila, da ji je ta prav tako posredovala koristne podatke, vendar pa je v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ugovarjala dejstvom „z istimi izrazi kot družbi Cetarsa in WWTE“

(točka 454 obrazložitve izpodbijane odločbe). Navedla je tudi, da tožeča stranka zanika tajno naravo sporazumov predelovalcev o (najvišjih) povprečnih dobavnih cenah. Glede na ta dejstva je Komisija tej družbi odobrila znižanje globe za 20 %.

66 Na šestem mestu je Komisija za 10 % znižala globo, naloženo družbi Deltafina (točka 456 obrazložitve izpodbijane odločbe).

6. *Končni znesek glob*

67 Komisija je v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 določila te zneske glob, ki se naložijo podjetjem in združenjem podjetij, ki so naslovniki izpodbijane odločbe:

– Deltafina: 11.880.000 EUR;

– Cetarsa: 3.631.500 EUR;

– tožeča stranka: 2.592.000 EUR;

– WWTE: 1.822.500 EUR;

– Taes: 108.000 EUR;

– ASAJA: 1000 EUR;

– UPA: 1000 EUR;

– COAG: 1000 EUR;

– CCAE: 1000 EUR (točka 458 obrazložitve izpodbijane odločbe).

68 Družbi Dimon je bila pripisana solidarna odgovornost za plačilo globe, ki je bila naložena tožeči stranki, družbam SCC, SCTC in TCLT pa za plačilo globe, ki je bila naložena družbi WWTE (točka 458 obrazložitve in člen 3 izpodbijane odločbe).

Postopek in predlogi strank

69 Tožeča stranka je 22. januarja 2005 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo.

70 Dan pred tem so družbe SCC, SCTC in TCLT vložile tožbo za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe (zadeva T-24/05), družba WWTE pa tožbo za znižanje globe, ki ji je bila naložena s to odločbo (zadeva T-37/05).

71 Družba Dimon je 28. januarja 2005 vložila tožbo za razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe ali, podredno, za znižanje globe, ki ji je bila naložena s to odločbo (zadeva T-41/05).

72 Tožeča stranka je z dopisom, vloženim v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 17. avgusta 2005, predlagala združitev te zadeve z zadevami T-24/05, T-37/05 in T-41/05.

73 Komisija je v dopisu, ki ga je v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila 7. septembra 2005, navedla, da meni, da združitev štirih zadev ne bi omogočila precejšnjega izboljšanja učinkovitosti postopka in da odločitev o tem, ali naj se ugodi predlogu za združitev zadev, prepušča presoji tega sodišča.

74 Splošno sodišče temu predlogu za združitev zadev ni ugodilo.

75 Splošno sodišče (četrti senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da se začne ustni postopek, ter je v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 svojega poslovnika stranki pozvalo, naj odgovorita na nekatera vprašanja. Stranki sta te zahteve izpolnili v postavljenem roku.

76 Stranki sta na obravnavi 9. septembra 2009 podali ustne navedbe in odgovore na vprašanja Splošnega sodišča.

77 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– razglasi delno ničnost člena 3 izpodbijane odločbe;

– zniža znesek globe, ki ji jo je naložila Komisija;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

78 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– tožbo zavrne;

– tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

79 Tožeča stranka v podporo tožbi navaja štiri tožbene razloge:

– prvi, kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, načel sorazmernosti in enakega obravnavanja ter neobstoj obrazložitve;

– drugi, kršitev načela enakega obravnavanja;

– tretji, kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj;

– četrti, kršitev obvestila o ugodni obravnavi ter načel sorazmernosti, varstva legitimnih pričakovanj in enakega obravnavanja.

80 Prvi tožbeni razlog se v bistvu navaja v podporo predlogom za razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe. Drugi trije tožbeni razlogi se navajajo v podporo predlogom za spremembo te odločbe.

A – *Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, načel sorazmernosti in enakega obravnavanja in neobstoj obrazložitve*

81 Prvi tožbeni razlog je sestavljen iz treh delov. Prva dva dela se nanašata na kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti, s tem da se drugi uveljavlja podredno glede na prvega. Tretji del, ki se je uveljavljal v fazi replike, se nanaša na kršitev načela enakega obravnavanja in neobstoj obrazložitve. Tretji del bo obravnavan pred drugim.

1. *Prvi del: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti glede obstoja solidarne odgovornosti za plačilo globe*

a) Trditve strank

82 Tožeča stranka trdi, da je Komisija družbi Dimon napačno pripisala solidarno odgovornost za kršitev in da se zato ni bila upravičena opreti na konsolidirani promet te pri uporabi zgornje meje 10 % prometa iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003. Navaja, da je promet, ki ga je ustvarila v poslovnem letu pred sprejetjem izpodbijane odločbe, znašal 8.163.815 EUR, in meni, da torej globa, ki ji je bila naložena, precej presega navedeno zgornjo mejo.

83 Tožeča stranka v podporo svojim trditvam na prvem mestu navaja, da dejstva, ki jih v podporo odgovornosti družbe Dimon navaja Komisija, niso upoštevna in da ni zadostnih dokazov, da je ta odločilno vplivala nanjo glede sodelovanja pri zadevnih omejevalnih ravnanjih.

84 Tožeča stranka se v zvezi s tem, prvič – po tem, ko opozarja na to, da je imela „lokalne poslovodne organe“ –, sklicuje na te elemente, ki naj bi dokazovali, da je bila pri dejavnostih nakupa surovega tobaka popolnoma samostojna:

– nobena družba iz skupine Dimon navedenih dejavnosti ni niti neposredno niti posredno nadzirala;

– ko jo je prevzela družba Intabex, je z njenim generalnim direktorjem B. sklenila „pogodbo o poslovodenju“ (v nadaljevanju: pogodba o poslovodenju), s katero so bila pooblastila za vodenje poslov družbe, zlasti tista v zvezi z načrtovanjem in vodenjem nakupov (vključno s pripravo letnega proračuna in sklenitvijo sporazumov s skupinami proizvajalcev), „v celoti in izključno“ prenesena na tega;

– njen upravni odbor ni nikoli uvedel notranjih postopkov ali sistemov, ki bi jih moral upoštevati B., prav tako pa tudi nič v pogodbi o poslovodenju ne omogoča sklepa, da je bila dejavnost tega zavezana predhodnemu soglasju ali naknadni potrditvi upravnega odbora;

– noben član njenega upravnega odbora ali osebja razen B. ni bil pooblaščen za sodelovanje pri upravljanju, pogajanjih ali sklenitvi pogodb o nakupu surovega tobaka ali za poseganje v pogodbena razmerja s proizvajalci;

– družba Intabex je po tem, ko jo je prevzela, obdržala B. na mestu predsednika upravnega odbora tožeče stranke in določila tri druge člane v tem odboru, od katerih sta bila dva iz skupine Intabex (in sicer T. in G.), tretji pa je bil „neodvisni strokovnjak“;

– nekdanja ekipa B., odgovorna za poslovodenje in vodenje nakupov, je po tem, ko jo je prevzela družba Intabex, ostala na svojem mestu;

– noben član njenega upravnega odbora ni bil hkrati tudi član upravnega odbora ali poslovodstva družb Intabex ali Dimon niti zaposlen pri teh družbah;

– glede svoje politike nakupov ali zadevnih omejevalnih ravnanj se ni posvetovala niti z družbo Dimon niti z nobeno drugo družbo iz skupine Dimon;

– glede sodelovanja pri navedenih ravnanjih ni prejela nobenih navodil niti od družbe Dimon niti od nobene druge družbe iz skupine Dimon;

– spis Komisije ne vsebuje nobenega dokaza o neposrednem sodelovanju družbe Dimon ali katere koli druge družbe iz skupine Dimon pri kršitvi.

85 Drugič, tožeča stranka prereka, da je družbi Dimon pošiljala v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe omenjena „poročila o dejavnostih“ in „poročila s terena“. Trdi, da Komisija nima nobenega dokaza, da so bila ta poročila poslana osebam zunaj njenega upravnega odbora ali organov poslovodstva. Pojasnjuje, da če so bila ta poročila sistematično prevedena v angleščino, so bila zato, da bi se olajšalo opravljanje nalog T., ki ni govoril špansko in je bil leta 1998 zaposlen pri družbi Dimon International Services Ltd., družbi iz skupine Dimon s sedežem v Združenem kraljestvu, ki je opravljala operativne storitve. Dodaja, da če so se zadevna poročila pošiljala T. na sedež navedene družbe, se mu niso kot članu njenega upravnega odbora, ampak izključno zato, ker je tam delal in je tja prejemal vso korespondenco od tožeče stranke.

86 Tretjič, tožeča stranka navaja, da poleg tega na družbo Dimon ni bil naslovljen noben v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe omenjeni dopis. Dopisovala naj bi si s T. kot članom njenega upravnega odbora in s S., ki je bil od leta 2000 pri družbi Dimon International Services zaposlen kot koordinator za poslovanje v Evropi. Dodaja, da večina navedenih dopisov ni imela nobene zveze s politiko nakupov surovega tobaka ali s protipravnimi ravnanji. Pojasnjuje, da je B. z elektronsko pošto, ki jo

je 30. oktobra 2000 in 9. maja 2001 poslal S., tega le nedoločno in splošno obvestil o nekaterih javnih in splošno znanih dejstvih, in sicer o obstoju kolektivnih pogajanj o ceni med predelovalci na eni strani ter skupinami proizvajalcev in kmetijskimi sindikati na drugi strani. Telefaks B. z dne 14. decembra 1998 pa naj bi bil poslan družbi Dimon International Inc. in ne družbi Dimon, prav tako pa naj se ne bi nanašal na vprašanja v zvezi s pogodbo o prodaji predelanega tobaka, ki jo je tožeča stranka pred vključitvijo v skupino Dimon sklenila z družbo Deltafina.

87 Tožeča stranka z navajanjem teh elementov v repliki prereka vlogo in naloge, ki jih je Komisija pripisala T. in S.:

– nič v spisu ne potrjuje, da bi T. družbi Dimon pošiljal informacije, ki jih je kot član upravnega odbora dobival od tožeče stranke, ali da bi nadzoroval politiko nakupov zadnje, zato da bi o tem obveščal družbo Dimon;

– T. ni imel pomembne funkcije v skupini Dimon in ni bil zadolžen za vključitev dejavnosti tožeče stranke vanjo;

– T. je avgusta 1998 po sporu med družbo Dimon in družino T. prenehal biti član upravnega odbora družbe Dimon International Services;

– T. je bil samo začasno član upravnih odborov drugih – „zelo nepomembnih“ – družb iz skupine Dimon;

– S. je bil takrat, ko je prejel edina dopisa, ki se nanašata na sporna omejevalna ravnanja, zaposlen pri družbi Dimon International Services in ni bil član upravnega odbora katere koli druge družbe iz skupine Dimon;

– S. ni nikoli opravljal dejavnosti v zvezi s politiko nakupov surovega tobaka tožeče stranke niti ni bil nikoli zaposlen pri družbi Dimon ali bil član njenega upravnega odbora.

88 Na drugem mestu tožeča stranka trdi, da je iz sodne prakse, na katero se v točkah od 371 do 374 obrazložitve izpodbijane odločbe sklicuje Komisija, zlasti točk 28 in 29 zgoraj v točki 29 navedene sodbe Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, jasno razvidno, da to, da ima matična družba v lasti ves kapital svoje hčerinske družbe, ne zadostuje za domnevo, da odločilno vpliva na to. Zato da se matični družbi lahko pripiše kršitveno ravnanje njene hčerinske družbe, so še vedno potrebni dodatni elementi v zvezi s stopnjo sodelovanja, zlasti kadar so zadevne družbe – kot v obravnavani zadevi – med upravnim postopkom nasprotovale uporabi te domneve.

89 Tožeča stranka trdi, da takih elementov v obravnavani zadevi ni. Natančneje, vztraja, da družba Dimon ni nadzorovala njene politike nakupov surovega tobaka in da ni dokazano, da je ta neposredno sodelovala pri kršitvi ali ji dajala navodila za to kršitev. Trdi, da to, da matična družba prejme posamične nenatančne informacije o nekaterih omejevalnih ravnanjih svoje hčerinske družbe, ni bilo nikoli „samo po sebi in ločeno“ obravnavano, kot da zadostuje za to, da se prvi pripiše odgovornost za kršitveno ravnanje druge. V skladu s sodno prakso je nujno potrebno, da je matična družba stalno obveščena o ravnanju kartela, in mora ji biti torej omogočeno zelo podrobno poznati omejevalna ravnanja, ki jih stori njena hčerinska družba. Tožeča stranka pa naj družbi Dimon ne bi nikoli sporočila informacij o svoji politiki nakupov, še manj pa o protipravnih ravnanjih.

90 Komisija meni, da bi bilo treba prvi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

91 Na prvem mestu Komisija navaja več ugotovitev v zvezi s pojmom podjetja v konkurenčnem pravu in pogojev, pod katerimi se lahko matični družbi pripiše odgovornost za kršitveno ravnanje njene hčerinske družbe. Glede tega ob sklicevanju na zgoraj v točki 29 navedeno sodbo AEG-Telefunken proti Komisiji navaja, da ne le, da mora imeti matična družba možnost, da lahko odločilno vpliva na ravnanje svoje hčerinske družbe, temveč mora ta vpliv tudi dejansko uporabiti.

92 Kar zadeva, natančneje, drugega izmed pogojev iz točke 91 zgoraj, Komisija prereka to, da zahteva, da matična družba da navodila svoji hčerinski družbi, naj krši člen 81 ES. Trdi, da se sodna praksa pri opredelitvi tega pogoja vedno sklicuje na neobstoj samostojnosti hčerinske družbe pri določanju njenega splošnega ravnanja na trgu, in to brez dokazovanja posebne zveze z zadevno kršitvijo.

93 Komisija navaja, da med dokaze, s katerimi je mogoče dokazati dejansko opravljanje nadzora nad politiko hčerinske družbe, spada dejstvo, da je matična družba zastopana v njenem upravnem odboru. Dodaja, da ima hčerinska družba načeloma manj avtonomije, če je dejavna na istem trgu kot matična družba ali na trgu, ki je s trgom matične družbe tesno povezan. Poleg teh splošnih elementov naj bi pri dokazovanju, da matična družba sodeluje pri poslovni politiki svoje hčerinske družbe ali da je vzpostavila mehanizme, ki ji omogočajo nadzor njenih dejavnosti, lahko pomagali nekateri posebni elementi.

94 Komisija dodaja, da je sodna praksa priznala, da se, če je hčerinska družba v stoodstotni lasti matične družbe, domneva, da je ta vplivala na ravnanje svoje hčerinske družbe. Matična družba bi lahko to domnevo izpodbila, če bi predložila dokaze za to, da ta hčerinska družba na trgu dejansko ravna samostojno.

95 Na drugem mestu Komisija opozarja na razloge, iz katerih je v izpodbijani odločbi menila, da bi bilo treba družbi Dimon pripisati odgovornost za kršitev, ki jo je storila tožeča stranka.

96 Prvič, Komisija navaja, da ima družba Dimon od drugega polletja leta 1997 s posredovanjem družbe Intabex v lasti ves kapital tožeče stranke, tako da se je lahko domnevalo, da je dejansko odločilno vplivala na ravnanje te.

97 Drugič, Komisija trdi, da to domnevo potrjujejo tudi drugi elementi v njenem spisu. V zvezi s tem najprej navaja, da sta nakup in prodaja tobaka osnovni dejavnosti skupine Dimon, da družba Dimon od leta 1999 velik del predelanega tobaka kupuje od tožeče stranke in da je družba Dimon z družbama Cetarsa in Deltafina sklenila več pogodb o predelavi oziroma prodaji tobaka tožeče stranke. Nato Komisija navaja, da je tožeča stranka pripravljala „poročila o dejavnostih" in „poročila s terena," v katerih so bile podrobno opisane njene dejavnosti, med drugim sklenjeni sporazumi med predelovalci in kolektivna pogajanja s proizvajalci. Poudarja, da je T. kot član upravnega odbora tožeče stranke in drugih družb iz skupine Dimon in torej kot posrednik, ki je deloval v imenu družbe Dimon, prejemal kopije teh poročil. Nazadnje se Komisija sklicuje na dopise, navedene v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe, ter med drugim navaja, da so se nekateri od njih nanašali na zadevna omejevalna ravnanja in so bili naslovljeni na T. ali S., ki sta delovala v imenu družbe Dimon, drugi pa na pogodbe o predelavi ali prodaji tobaka, ki jih je družba Dimon sklenila z družbama Cetarsa in Deltafina.

98 Tretjič, Komisija navaja, da niti tožeča stranka niti družba Dimon v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah nista uspeli ovreči domneve iz točke 94 zgoraj. Meni, da to, da ima tožeča stranka lokalne poslovodne organe, ne zadostuje kot dokaz za to, da je ravnala samostojno, in ugotavlja, da pogodba o poslovodenju

določa, da je B. zavezan „sistemom“ in „postopkom,“ ki jih določi upravni odbor tožeče stranke.

b) Presoja Splošnega sodišča

99 Spomniti je treba, da konkurenčno pravo Skupnosti zadeva dejavnosti podjetij (sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 59) in da pojem podjetja zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 112).

100 Poleg tega je iz sodne prakse natančno razvidno, da je treba pojem podjetja, postavljen v ta kontekst, razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (sodba Sodišča z dne 14. decembra 2006 v zadevi Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, ZOdl., str. I-11987, točka 40, in sodba Splošnega sodišča z dne 15. septembra 2005 v zadevi DaimlerChrysler proti Komisiji, T-325/01, ZOdl., str. II-3319, točka 85).

101 Kadar tak gospodarski subjekt krši pravila o konkurenci, mora v skladu z načelom osebne odgovornosti za to kršitev odgovarjati sam (glej v tem smislu sodbe Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 145; z dne 16. novembra 2000 v zadevi Cascades proti Komisiji, C-279/98 P, Recueil, str. I-9693, točka 78, in z dne 11. decembra 2007 v zadevi ETI in drugi, C-280/06, ZOdl., str. I-10893, točka 39).

102 Kar zadeva vprašanje, v kakšnih okoliščinah je lahko neka pravna oseba, ki ni storilka kršitve, kljub temu sankcionirana, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše matični družbi, zlasti kadar ta hčerinska družba – čeprav je ločena pravna oseba – o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak večinoma ravna v skladu z navodili matične družbe (zgoraj v točki 29 navedena sodba Sodišča Imperial Chemical Industries proti Komisiji, točki 132 in 133; sodbi z dne 14. julija 1972 v zadevi Geigy proti Komisiji, 52/69, Recueil, str. 787, točka 44, in z dne 21. februarja 1973 v zadevi Europemballage in Continental Can proti Komisiji, 6/72, Recueil, str. 215, točka 15), pri čemer je treba upoštevati zlasti gospodarske, organizacijske in pravne povezave med tema pravnima enotama (glej po analogiji zgoraj v točki 99 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 117, in zgoraj v točki 101 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 49).

103 V takem primeru sta namreč matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in zato tvorita samo eno podjetje v smislu sodne prakse, navedene zgoraj v točkah 99 in 100. Torej ne odnos napeljevanja h kršitvi med matično in hčerinsko družbo ali celo vpletenost prve v navedeno kršitev, ampak dejstvo, da obe tvorita samo eno podjetje v smislu člena 81 ES, omogoča Komisiji, da naslovi odločbo o naložitvi glob na matično družbo (sodba Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2007 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, T-112/05, ZOdl., str. II-5049, točka 58).

104 Iz sodne prakse tudi izhaja, da se Komisija ne more zadovoljiti z ugotovitvijo, da ima matična družba možnost odločilnega vplivanja na ravnanje svoje hčerinske družbe, temveč mora preveriti tudi, ali je do takega vplivanja tudi dejansko prišlo (glej v tem smislu zgoraj v točki 29 navedeni sodbi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, točka 137, in AEG-Telefunken proti Komisiji, točka 50).

105 V posebnem primeru, v katerem je matična družba stoodstotna lastnica kapitala svoje hčerinske družbe, ki je kršila pravila Skupnosti o konkurenci, ima ta matična družba na eni strani možnost odločilnega vplivanja na ravnanje te hčerinske družbe (glej

v tem smislu zgoraj v točki 29 navedeno sodbo Imperial Chemical Industries proti Komisiji, točki 136 in 137), na drugi strani pa obstaja ovrgljiva domneva, da ta matična družba dejansko odločilno vpliva na ravnanje svoje hčerinske družbe (glej v tem smislu zgoraj v točki 29 navedeni sodbi AEG-Telefunken proti Komisiji, točka 50, in PVC II, točki 961 in 984).

106 V teh okoliščinah za domnevo, da matična družba odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe, zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves kapital te hčerinske družbe v lasti matične družbe. Komisija bo lahko tako matično družbo štela za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi, razen če ta matična družba, ki je tista, ki mora to domnevo ovreči, ne predloži zadostnih dokazov, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej v tem smislu zgoraj v točki 29 navedeno sodbo Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, točka 29).

107 Čeprav je res, da se je Sodišče v točkah 28 in 29 zgoraj v točki 29 navedene sodbe Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji poleg stoodstotnega lastništva kapitala hčerinske družbe sklicevalo tudi na druge okoliščine, kot sta neprerekanje vpliva, ki ga izvaja matična družba na poslovno politiko hčerinske družbe, in skupno zastopanje obeh družb v upravnem postopku, ostaja dejstvo, da je Sodišče te okoliščine poudarilo le zato, da bi predstavilo vse elemente, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svoje razlogovanje, in ne zato, da bi uporabo domneve, navedene zgoraj v točki 105, podredilo predložitvi dodatnih indicev v zvezi z dejanskim vplivanjem matične družbe (sodba Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, T-69/04, ZOdl., str. II-2567, točka 57).

108 Nazadnje je treba pojasniti, da je mogoče domnevo, ki izhaja iz lastništva vsega kapitala, uporabiti ne samo, če obstaja neposredna povezava med matično družbo in njeno hčerinsko družbo, temveč tudi v primeru, kakršen je v obravnavani zadevi, v kateri je ta povezava posredna, prek vmesne hčerinske družbe.

109 Poleg tega je treba opozoriti na to, da lahko Komisija v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 podjetjem, ki so kršila člen 81 ES, z odločbo naloži globe, ki ne smejo presegati 10 % prometa, ki ga je v predhodnem poslovnem letu ustvarilo vsako podjetje, udeleženo pri kršitvi. Enako je bilo določeno v členu 15(2) Uredbe št. 17.

110 V navedenih določbah omenjeni promet se v skladu s sodno prakso v zvezi s členom 15(2) Uredbe št. 17 nanaša na skupni promet zadevnega podjetja (sodba Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 119; sodbi Splošnega sodišča z dne 29. aprila 2004 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 in T-252/01, Recueil, str. II-1181, točka 367, in z dne 8. julija 2004 v združenih zadevah JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501, točka 533), to je podjetja, ki mu je bila pripisana kršitev in je zato odgovorno (sodbi Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi ABB Asea Brown Boveri proti Komisiji, T-31/99, Recueil, str. II-1881, točka 181, in z dne 4. julija 2006 v zadevi Hoek Loos proti Komisiji, T-304/02, ZOdl., str. II-1887, točka 116).

111 Pojem „predhodno poslovno leto“ iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 pa je treba razlagati tako, da se nanaša na poslovno leto pred sprejetjem odločbe Komisije, razen v posebnih položajih, v katerih promet zadnjega poslovnega leta ne prikaže ustrezno niti resničnega gospodarskega položaja zadevnega podjetja niti primerne stopnje globe, ki jo je treba naložiti temu podjetju (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 7. junija 2007 v zadevi Britannia Alloys & Chemicals proti Komisiji, C-76/06 P, ZOdl., str. I-4405, točke 25, 29 in 30), v obravnavani zadevi pa ni tako.

112 Iz tega sledi, da se v okviru tega dela postavlja vprašanje, ali je Komisija utemeljeno menila, da zadevno podjetje v obravnavani zadevi tvorita tožeča stranka in družba na vrhu skupine, ki ji pripada, to je družbe Dimon. Če je odgovor na to vprašanje

pritrdilen, bi bilo treba glede na načela, na katera je bilo opozorjeno zgoraj v točkah od 109 do 111, ugotoviti, da je Komisija v točkah 442 in 446 obrazložitve izpodbijane odločbe pri uporabi zgornje meje 10 % prometa pravilno upoštevala konsolidirani ustvarjeni promet družbe Dimon v letu 2003.

113 Za preučitev navedenega vprašanja je treba najprej ugotoviti, na podlagi katerih meril je Komisija v izpodbijani odločbi matični družbi pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila hčerinska družba, ter njihovo skladnost z načeli, ki jih je sodna praksa razvila na tem področju, nato pa preveriti, ali je Komisija na podlagi teh meril pravilno ugotovila, da tožeča stranka in družba Dimon tvorita enoten gospodarski subjekt.

Merila, na podlagi katerih je Komisija v izpodbijani odločbi matični družbi pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila njena hčerinska družba

114 Iz izpodbijane odločbe izhaja, da je za to, da je matični družbi pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila hčerinska družba, ter jo je zaradi tega skupaj s hčerinsko družbo navedla med naslovniki te odločbe in jo razglasila za solidarno odgovorno za plačilo globe, ki je bila naložena tej hčerinski družbi, Komisija navedla razloge, navedene v nadaljevanju.

115 Komisija je izhajala iz predpostavke, da je tako pripisovanje mogoče, če sta matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in zato tvorita samo eno podjetje v smislu člena 81 ES (glej točko 374 obrazložitve izpodbijane odločbe).

116 Osrednji element, s katerim je Komisija dokazovala, da sta matična družba in njena hčerinska družba v takem položaju, je neobstoj samostojnosti slednje pri njenem ravnanju na trgu (glej točko 371 obrazložitve izpodbijane odločbe), pri čemer naj bi bil ta neobstoj samostojnosti posledica izvajanja „odločilnega vpliva“ matične družbe na ravnanje njene hčerinske družbe (glej točke 18, 372, 373, 378, 380, 381, 383, 391, 392, 397, 399, 400, 422 in 441 obrazložitve izpodbijane odločbe).

117 Komisija je glede tega presodila, da samo ugotovitev, da je imela matična družba možnost odločilnega vplivanja na ravnanje svoje hčerinske družbe, ne zadostuje, ampak mora dokazati tudi, da je do izvajanja tega vpliva tudi dejansko prišlo (glej zlasti točke 18, 376, 384, 391, 392, 397, 399 in 400 obrazložitve izpodbijane odločbe).

118 Tako je, med drugim, iz točke 384 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija presodila, da družbi Sepi ni bilo treba pripisati odgovornosti za kršitev, ki jo je storila družba Cetarsa, v kateri je lastnica skoraj 80 % kapitala, zato ker v spisu ni bilo nobenega elementa, iz katerega bi bilo mogoče ugotoviti, da ta svojega ravnanja na trgu ni določala samostojno.

119 Iz točke 18 obrazložitve izpodbijane odločbe je tudi razvidno, da Komisija niti družbi Universal niti njeni hčerinski družbi Universal Leaf, ki je v njeni stoodstotni lasti, ni pripisala odgovornosti za kršitve družbe Taes, ki je v 90-odstotni lasti družbe Universal Leaf, ker ni imela zadostnih dokazov za to, da sta dejansko vplivali na družbo Taes.

120 Komisija je nameravala pri matičnih družbah družbe WWTE ista načela uporabiti tudi za obdobje pred majem 1998. Tako se je odločila, da bo najprej dokazala, da so te matične družbe skupaj s predsednikom družbe WWTE in dvema članoma njegove

družine nadzirale to družbo, s čimer je pokazala, da so imele možnost odločilnega vplivanja na ravnanje te družbe (glej točke od 388 do 391 obrazložitve izpodbijane odločbe). Nato je Komisija na podlagi več elementov, navedenih v točki 391 obrazložitve izpodbijane odločbe, poskušala dokazati, da so navedene matične družbe dejansko vplivale na ravnanje družbe WWTE (glej točke 391, 392 in 400 obrazložitve izpodbijane odločbe).

121 Poleg tega je Komisija poudarila, da je v posebnem položaju, v katerem je matična družba lastnica vsega kapitala svoje hčerinske družbe, na podlagi sodne prakse mogoče domnevati, da prva dejansko odločilno vpliva na ravnanje druge (glej točko 372 obrazložitve izpodbijane odločbe).

122 Da bi matičnim družbam, ki so v takem položaju, pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila njihova hčerinska družba, se je Komisija v tem primeru odločila, da se ne bo le sklicevala na to domnevo, temveč se bo oprla tudi na dejstva, ki naj bi dokazovala, da so te matične družbe dejansko odločilno vplivale na svojo hčerinsko družbo, in naj bi tako to domnevo podpirala (glej zlasti točke 372, 375, 376 in 378 obrazložitve izpodbijane odločbe).

123 Iz točke 18 obrazložitve izpodbijane odločbe je tako izrecno razvidno, da Komisija krovni matični družbi Universal in posredni matični družbi Universal Leaf družbe Deltafina, čeprav sta jo stoodstotno nadzirali, ni pripisala odgovornosti za kršitve njune hčerinske družbe, saj ni imela zadostnih dokazov, da sta nanjo dejansko odločilno vplivali. V enakem smislu je treba razumeti točko 376 obrazložitve izpodbijane odločbe, čeprav njeno besedilo ni popolnoma jasno. Natančneje, sicer je res, da je Komisija v navedeni točki obrazložitve navedla, da njen spis ne vsebuje „nobenega indica o materialnem sodelovanju družb Universal […] in Universal Leaf pri v [izpodbijani

odločbi] obravnavanih dejanjih", vendar te navedbe, če se razlaga v povezavi s točko 18 obrazložitve te odločbe in postavi v njen kontekst, ni mogoče razlagati tako, da pomeni, da Komisija tema matičnima družbama – ali katerikoli drugi – ni pripisala odgovornosti zato, ker pri kršitvi nista sodelovali.

124 Prav tako je iz točke 18 obrazložitve izpodbijane odločbe tudi izrecno razvidno, da Komisija družbi Intabex ni pripisala odgovornosti za kršitev tožeče stranke, čeprav je ta slednjo popolnoma nadzorovala, ker ni imela zadostnih dokazov o tem, da je prva dejansko odločilno vplivala na drugo, saj je šlo pri njeni udeležbi v njej samo za finančno naložbo (glej tudi točko 376 obrazložitve izpodbijane odločbe).

125 Nasprotno pa je Komisija prav zaradi dejstva, da so za obdobje po maju 1998 glede matičnih družb družbe WWTE taki dokazi, ki so podprli dejstvo, da so bile prve lastnice vsega – ali samo za nekaj mesecev skoraj vsega – kapitala druge, domnevno obstajali, tem matičnim družbam pripisala odgovornost za kršitev (glej zlasti točke 375, 393, 396 in 398 obrazložitve izpodbijane odločbe).

126 Enako metodo je Komisija nameravala uporabiti v primeru družbe Dimon. Da bi tej pripisala odgovornost za kršitev tožeče stranke od drugega polletja leta 1997, se ni zadovoljila s sklicevanjem na domnevo, ki izhaja iz dejstva, da je imela v lasti ves kapital tožeče stranke (glej točke 375, 377 in 378 obrazložitve izpodbijane odločbe), temveč je upoštevala tudi nekatere dodatne elemente, ki naj bi dokazovali, da je odločilno vplivala na ravnanje te družbe (glej točke 375 in od 378 do 380 obrazložitve izpodbijane odločbe).

127 To je mogoče izpeljati zlasti iz drugega stavka točke 378 obrazložitve izpodbijane odločbe, čeprav je v njem navedeno, da navedeni dodatni elementi potrjujejo, da je družba Dimon imela „možnost“ takega vplivanja (glej točko 33 zgoraj). Res je, kot je Komisija priznala v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča, da bi bil ta stavek lahko „oblikovan jasneje“. Vendar se ga lahko v povezavi s točkama 372 in 377 obrazložitve izpodbijane odločbe ter prvim stavkom točke 378 obrazložitve te odločbe razume samo tako, kot je opisano zgoraj v točki 126.

128 Nazadnje je Komisija preučila, ali je mogoče potrditi argumente, ki so jih zadevne hčerinske družbe (in/ali njihove matične družbe) navedle v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in s katerimi so želele dokazati, da so na trgu ravnale samostojno (glej zlasti točki 381 in 399 obrazložitve izpodbijane odločbe). Tako je argumente družbe Dimon zavrnila kot nesklepčne, pri čemer je zlasti navedla, da „obstoj lokalnih poslovodnih organov njene španske hčerinske družbe ne izključuje možnosti odločilnega vplivanja družbe Dimon na to hčerinsko družbo“ (točka 381 obrazložitve izpodbijane odločbe).

129 Pojasniti je treba, da Komisija metode, navedene zgoraj v točkah od 115 do 117 ter 121 in 122, ni uporabila le za krovne matične družbe, temveč tudi za posredne matične družbe, kot je to za slednje razvidno iz primera družb Universal Leaf, Intabex, SCTC in TCLT.

130 Dodati je treba, da je ta metoda – ne glede na vprašanje, ali je bila za tožečo stranko pravilno uporabljena, kar je vprašanje, ki bo preizkušeno pozneje – popolnoma skladna z načeli, ki jih je na tem področju razvila sodna praksa in so omenjena zgoraj v točkah od 99 do 108.

131 Sicer se v posebnem primeru, v katerem je matična družba lastnica vsega kapitala svoje hčerinske družbe, ki je kršila pravila o konkurenci, Komisija ni sklicevala izključno na domnevo, ki izhaja iz sodne prakse (glej točki 105 in 106 zgoraj), da bi dokazala, da je prva družba dejansko odločilno vplivala na poslovno politiko druge družbe, temveč je upoštevala tudi druga dejstva, s katerimi je to potrdila. Komisija je na obravnavi v tem smislu navedla, da se je glede na sodno prakso, upoštevno ob sprejetju izpodbijane odločbe, odločila za previdnost.

132 Vendar je Komisija s tem le zvišala dokazni standard za dokaz, da je bil pogoj dejanskega izvajanja odločilnega vpliva izpolnjen, pri čemer je v celoti upoštevala temeljni pojem gospodarske enote, ki obstaja v vsej sodni praksi o pripisovanju odgovornosti pravnim osebam, ki tvorijo eno podjetje.

133 Pojasniti je treba, da se mora Komisija, če v zadevi, ki se nanaša na kršitev, v kateri je udeleženih več različnih podjetij, znotraj okvira, ki ga je postavila sodna praksa, sprejme neko metodo za določitev, ali je treba za odgovorne šteti tako hčerinske družbe, ki so dejansko storile to kršitev, kot tudi njihove matične družbe, razen v posebnih primerih, pri tem pri vseh podjetjih opreti na ista merila. Komisija mora namreč spoštovati načelo enakega obravnavanja, v katerem se v skladu z ustaljeno sodno prakso zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (sodba Sodišča z dne 13. decembra 1984 v zadevi Sermide, 106/83, Recueil, str. 4209, točka 28, in sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi BPB de Eendracht proti Komisiji, T-311/94, Recueil, str. II-1129, točka 309). Ugotoviti je treba, da Komisija zagovarja to mnenje, saj v točki 384 obrazložitve izpodbijane odločbe navaja, da „čeprav se lahko konkretne okoliščine, zaradi katerih meni, da je matična družba odgovorna za ravnanje svoje hčerinske družbe, razlikujejo od primera do primera,

ne gre za kršitev načela prepovedi diskriminacije, dokler se načela o odgovornosti uporabljajo dosledno“.

Obstoj samo enega gospodarskega subjekta, ki ga tvorita tožeča stranka in družba Dimon

134 Preučiti je treba, ali je Komisija pravilno uporabila merila iz točk od 115 do 117, 121 in 122 zgoraj, na podlagi katerih je ugotovila, da tožeča stranka in družba Dimon od drugega polletja leta 1997 tvorita samo en gospodarski subjekt, ju zaradi tega štela za solidarno odgovorni za kršitev in plačilo globe ter ju navedla med naslovniki izpodbijane odločbe.

135 Ni sporno, da je imela družba Dimon od 18. novembra 1997 do datuma sprejetja izpodbijane odločbe s posredovanjem družbe Intabex v lasti ves kapital tožeče stranke. Torej ni mogoče prerekati, da je imela družba Dimon ves ta čas možnost odločilnega vplivanja na ravnanje te (glej točko 105 zgoraj).

136 Zato je treba preveriti, ali je glede istega obdobja izpolnjen tudi pogoj v zvezi z dejanskim odločilnim vplivanjem družbe Dimon, kot trdi Komisija.

137 Glede tega je treba spomniti, da se je Komisija v izpodbijani odločbi v zvezi s hčerinskimi družbami, ki so pod stoodstotnim nadzorom svojih matičnih družb, odločila, da se ne bo zadovoljila s sklicevanjem na domnevo iz točk 105, 106 in 121 zgoraj, da bi tako matičnim družbam pripisala odgovornost za kršitev, ki so jo storile navedene hčerinske družbe, temveč bo upoštevala tudi dodatne elemente, ki dokazujejo dejansko odločilno vplivanje (glej točke od 122 do 127 zgoraj).

138 Preveriti je torej treba, ali elementi, ki jih je Komisija navedla v izpodbijani odločbi, poleg tega, da ima družba Dimon v lasti ves kapital tožeče stranke, v pravno zadostni meri dokazujejo, da je prva v obravnavanem obdobju dejansko odločilno vplivala na ravnanje druge. Ti elementi so navedeni v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe in v opombah od 303 do 305 te odločbe. V bistvu gre za različna poročila in dopise tožeče stranke, ki jih je po zatrjevanju Komisije pripravila in poslala družbi Dimon.

139 Če je odgovor pritrdilen, je treba preveriti, ali je s trditvami tožeče stranke, kot so navedene zgoraj v točki 84, mogoče izpodbiti to ugotovitev.

– „Poročila o dejavnostih“ in „poročila s terena“

140 Komisija se sklicuje na več „poročil o dejavnostih“ in „poročil s terena“, ki jih je sestavila tožeča stranka, in navaja predvsem, da so se pogosto nanašala na zadevna nezakonita ravnanja. Ta poročila, ki jih je štirinajst in zajemajo obdobje od decembra 1998 do maja 2001, so navedena v opombi 303 izpodbijane odločbe.

141 Najprej je treba navesti, da ta poročila vsebujejo podrobne informacije ne samo glede različnih vidikov poslovnih dejavnosti tožeče stranke, kot so potek kampanj nakupa surovega tobaka (nabavljene količine, odkupna cena itd.), količine predelanega surovega tobaka in pogodbe, sklenjene z družbo Cetarsa, o mlatenju dela njenega tobaka, spremembe predpisov v tobačnem sektorju in sestanki, ki so potekali v združenju Anetab ter s kmetijskimi sindikati in skupinami proizvajalcev, ampak tudi – kot je poudarjeno v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe – glede zadevnih nezakonitih ravnanj.

142 Nato je treba ugotoviti, da je iz spisa razvidno, da je zadevna poročila pripravljal B. in da so bila po navedbah tožeče stranke naslovljena na člane njenega upravnega odbora.

143 V zvezi s prejšnjo točko je treba navesti, da je družba Dimon istega dne, na katerega je pridobila vse delnice tožeče stranke, s posredovanjem hčerinske družbe Intabex, ki jo ima v stoodstotni lasti in katere udeležba v tožeči stranki je izključno finančna, zamenjala tri od štirih članov tega upravnega odbora in vanj imenovala dve osebi (G. in T.), ki sta imeli funkcije že v drugih družbah skupine Dimon. Tako je bil G. v tistem času hkrati tudi izvršni direktor družbe Compañia de Filipinas, SA, hčerinske družbe družbe Intabex, ki ima sedež v Španiji in opravlja dejavnost proizvodnje temnega tobaka, T. pa je bil hkrati tudi zaposlen pri družbi Dimon International Services in je bil član njenega upravnega odbora (do avgusta 1998).

144 V teh okoliščinah je treba zlasti poudariti pomen nalog, ki jih je T. prevzel v skupini Dimon. Poleg tega, da je bil član upravnega odbora tožeče stranke, do avgusta 1998 pa član upravnega odbora družbe Dimon International Services, je T. namreč imel sedež v upravnem odboru dveh drugih družb skupine Dimon, in sicer družb Intabex Holding Worldwide, SA (od leta 1998 do leta 1999) in LRH Travel Ltd (do novembra 2000). Poleg tega, kot je tožeča stranka navedla v odgovoru na obvestilo

o ugotovitvah o možnih kršitvah, je bil zadolžen za „zagotavljanje učinkovite integracije skupine Intabex v skupino Dimon“. Poleg tega, kot bo natančneje pojasnjeno v točki 160 v nadaljevanju, je iz več dopisov iz spisa razvidno, da se je tožeča stranka s T. posvetovala v zvezi z vprašanji glede svojih poslovnih dejavnosti ali je pred sprejetjem nekaterih pomembnih odločitev zaprosila za njegovo soglasje. Glede na te dejavnike je Komisija upravičeno ugotovila, da je T. deloval v imenu družbe, ki je bila na vrhu skupine Dimon, torej družbe Dimon, ter imel vlogo posrednika med to in tožečo stranko. To, da naj bi T. imel z družbo Dimon spor, ki naj bi povzročil, da ga je ta avgusta 1998 razrešila funkcij, ki jih je imel kot član upravnega odbora družbe Dimon International Services, ne more ovreči te ugotovitve. Ne samo, da je bil T. po tem datumu še naprej zaposlen pri tej družbi, ampak je bil tudi član upravnih odborov tožeče stranke ter družb Intabex Holding Worldwide in LRH Travel.

145 Elementi, navedeni zgoraj v točkah od 142 do 144, dokazujejo, da je družba Dimon želela posredno, prek članov, ki jih je imenovala v upravni odbor tožeče stranke, zlasti prek T., nadzorovati dejavnosti te družbe in zagotoviti, da potekajo v skladu s poslovno politiko skupine Dimon. Čeprav so bila zadevna „poročila o dejavnostih“ in „poročila s terena“ formalno posredovana tem članom in ne neposredno družbi Dimon, je Komisija v točki 380 obrazložitve izpodbijane odločbe upravičeno menila, da je bila ta družba obveščena o vsebini teh poročil in zlasti o zadevnih nezakonitih ravnanjih. To ugotovitev utemeljuje dejstvo, navedeno v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe, da so bila ta poročila sistematično prevajana iz španščine v angleščino, ki je delovni jezik družbe Dimon.

146 Nazadnje je treba navesti, da ni sporno, da družba Dimon, ki je nedvomno lahko odločilno vplivala na ravnanje tožeče stranke (glej točki 105 in 135 zgoraj), nikoli ni niti nasprotovala nezakonitim ravnanjem, s katerimi je bila seznanjena, niti ni glede

svoje hčerinske družbe sprejela nobenega ukrepa, ki bi tej družbi preprečil nadaljnjo udeležbo pri kršitvi, in to kljub tveganju pregona ali odškodninskih tožb tretjih oseb, ki se jim je s takim ravnanjem izpostavljala (glej tudi točko 382 obrazložitve izpodbijane odločbe). Iz tega je lahko Komisija upravičeno sklepala, da je tožeča stranka tiho soglašala s to udeležbo, in menila, da je tako ravnanje dodaten indic za to, da je tožeča stranka odločilno vplivala na ravnanje svoje hčerinske družbe.

– Dopisi, ki sta jih izmenjali tožeča stranka in družba Dimon

147 Komisija se opira tudi na nekatere dopise, ki sta jih izmenjali tožeča stranka in družba Dimon, in navaja, da so se nekateri od njih nanašali na zadevna nezakonita ravnanja, drugi na pogodbe o predelavi tobaka ali prodaji predelanega tobaka, ki jih je družba Dimon sklenila z družbama Cetarsa in Deltafina, tretji pa na splošno na pogoje nakupa surovega tobaka in regulativni okvir, ki se uporablja v Španiji.

148 Glede dopisov iz prve skupine, navedene zgoraj v točki 147, se Komisija v točki 379 izpodbijane odločbe primeroma sklicuje na točki 168 in 179 ter na opombi 217 in 229 te odločbe.

149 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da se ti dopisi dejansko nanašajo na zadevna nezakonita ravnanja.

150 Tako se v nasprotju s trditvami tožeče stranke telefaks, naveden v točki 168 obrazložitve izpodbijane odločbe, ki ga je B. 14. decembra 1998 poslal D. (zaposlenemu pri družbi Dimon International, hčerinski družbi skupine Dimon s sedežem v Združenih državah), ni nanašal izključno na pogodbo o prodaji predelanega tobaka, ki jo je sklenila z družbo Deltafina, ampak tudi na ta nezakonita ravnanja. To je jasno razvidno iz tretjega odstavka tega telefaksa, v katerem je B. navedel:

„Takoj, ko prejmem cene od štirih družb, vas o tem obvestim. Že zdaj pa vam lahko povem, da težav, ki so se zdele tako hude, ko ste nas obiskali v Španiji, ni več, ker so vse družbe določile ceno okoli dogovorjene cene 87 [španskih pezet (ESP)] (z odstopanjem od 2 do 3 ESP) [na kilogram], ki je uradna cena, čeprav domnevamo, da je družba Cetarsa proizvajalcem, kot smo mi, izvršila druga plačila."

151 Točka 179 obrazložitve izpodbijane odločbe se nanaša na poročilo B. z dne 5. maja 1998, ki je bilo namenjeno T. in katerega kopijo je B. prejšnji dan prek telefaksa poslal drugima članoma upravnega odbora tožeče stranke. Ugotoviti je treba, da je v tem poročilu, ki opisuje potek kampanje nakupa tobaka leta 1998, navedeno zlasti, da je „[tožeča stranka] pomembno prispevala, da so podjetja dosegla nekatere sporazume, da so se izognila cenovni vojni iz [preteklega] leta," da „se je o cenah pogajalo s sindikati in [skupinami proizvajalcev tobaka]," da „so se prvič […] [izognili] vojni med podjetji in je vsako podjetje lahko kupilo želene količine" in da „so bila pogajanja s [temi skupinami] težka, vendar so vsa podjetja resno in v smislu sodelovanja ohranila svoja stališča". V tem poročilu je tudi navedeno, da sta si tožeča stranka in družba WWTE prizadevali kupiti enako količino tobaka kot prejšnje leto in da so se predelovalci dogovorili skupinam proizvajalcev plačati predujem 35 ESP/kg za sorto Virginia in 45 ESP/kg za sorto Burley. Nazadnje, v njem je navedena „možnost v prihodnosti

za druge sporazume med predelovalci“. Ob upoštevanju teh elementov ni mogoče zanikati, da se poročilo z dne 5. maja 1998 nanaša na zadevna nezakonita ravnanja.

152 Enako velja za elektronsko sporočilo, ki ga je B. 30. oktobra 2000 poslal S. in na katero se sklicuje opomba 217 obrazložitve izpodbijane odločbe. V tem sporočilu B. namreč na začetku opozori, da so na sestanku, organiziranem v okviru združenja Anetab, predelovalci razpravljali o zvišanju cen, ki so ga zahtevali skupine in sindikati proizvajalcev, in se soglasno strinjali, da ga ne sprejmejo. Nato navaja, da so predelovalci na sestanku, ki je potekal s skupinami in sindikati, vztrajali pri svojem stališču in jim jasno dali vedeti, da so zavrnili njihovo zahtevo za 20-odstotno povišanje.

153 V elektronskem sporočilu, navedenem v opombi 229 obrazložitve izpodbijane odločbe, ki ga je B. 9. maja 2001 poslal S., je navedeno, da so se predelovalci sestali na sedežu združenja Anetab „za pripravo na pogovore s proizvajalci glede cen“, kar se tako jasno nanaša na dejstvo, da so se prvi dogovorili o nakupnih cenah surovega tobaka.

154 Nato je treba – kot v primeru zgoraj navedenih „poročil o dejavnostih“ in „poročil s terena“ – ugotoviti, da je Komisija v točki 380 izpodbijane odločbe utemeljeno menila, da je bila družba Dimon obveščena o vsebini dokumentov, navedenih zgoraj v točkah od 150 do 153, in torej o zadevnih nezakonitih ravnanjih, čeprav formalno nanjo niso bili naslovljeni.

155 Glede poročila z dne 5. maja 1998, ki ga je B. poslal T. (glej točko 151 zgoraj), je bilo že zgoraj v točki 144 pojasnjeno, da je T. deloval v imenu družbe Dimon in imel vlogo posrednika med njo in tožečo stranko. Glede telefaksa z dne 14. decembra 1998 (glej točko 150 zgoraj), ki je bil poslan družbi Dimon International, zadošča ugotovitev, da je tožeča stranka v repliki navedla, da je s tem telefaksom želela sporočiti nekatere

informacije „svojemu novemu delničarju“. Ta pa je bila prav družba Dimon in ne družba Dimon International.

156 Kar zadeva elektronski sporočili z dne 30. oktobra 2000 in 9. maja 2001 (glej točki 152 in 153 zgoraj), sta bili poslani S. V nasprotju s tem, kakšno razlago podaja tožeča stranka, ta ni bila le uslužbenec v družbi Dimon International Services, ampak je imel pomemben položaj v skupini Dimon, tako da je Komisija – kot v primeru T. – upravičeno menila, da je deloval v imenu družbe, ki je bila na vrhu te skupine, v obravnavanem primeru družba Dimon. Tako je tožeča stranka v odgovoru z dne 18. marca 2002 na zahtevo po informacijah Komisije navedla, da je S. opravljal naloge „regionalnega direktorja skupine Dimon v Evropi“. V odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in v svojih pisanjih je tudi pojasnila, da je bil od leta 2000 „na delovnem mestu za koordinacijo poslov v Evropi“. Nekatere navedbe iz elektronskega sporočila z dne 9. maja 2001 in odgovora S. nanj še bolj potrjujejo pomembnost njegove vloge v skupini Dimon. Tako je B. v tem sporočilu S. tudi obvestil o sestanku, ki ga je imel s predsednikom družbe Deltafina, poleg sestanka, ki je potekal na sedežu združenja Anetab, za obravnavo dveh vprašanj, ki ju je opredelil za „zelo pomembni,“ in navedel, da naj čim prej pokliče predsednika družbe Deltafina, da glede tega dosežejo dogovor. Z elektronskim sporočilom je S. istega dne B. odgovoril, da je govoril s predsednikom družbe Deltafina in da sta se dogovorila, da se bosta čim prej sestala. S. je B. tudi sporočil, da se strinja z njegovimi predlogi glede zgoraj navedenih vprašanj.

157 Nazadnje, Komisija je lahko iz neodziva družbe Dimon na udeležbo tožeče stranke pri kršitvi, o kateri je bila obveščena, upravičeno sklepala, da je družba Dimon tiho soglašala z nezakonitim ravnanjem svoje hčerinske družbe, in menila, da je to dodaten indic za to, da je odločilno vplivala na njeno ravnanje (glej točko 146 zgoraj).

158 Dopisi iz druge skupine, navedene v točki 147 zgoraj, so opredeljeni v opombi 304 obrazložitve izpodbijane odločbe. V bistvu gre za telefakse ali elektronska sporočila, ki sta si jih izmenjavala B. in T. na eni strani in B. in S. na drugi strani. Iz razlogov, ki so bili že navedeni zgoraj v točkah 144 in 156, je treba za slednja šteti, da sta delovala v imenu družbe Dimon.

159 Nekateri od teh dopisov se nanašajo na pogodbo iz septembra 1998, ki je bila predmet ponovnih pogajanj leta 2001 in s katero je nekatere dejavnosti predelovanja tobaka tožeče stranke v podizvajanje prevzela družba Cetarsa. Iz teh dopisov je jasno razvidno, da je to pogodbo sklenil B. v imenu in za račun družbe Dimon in da je ta s posredovanjem T. in S. dejansko odločilno vplivala na pogajanja o tej pogodbi.

160 Tako je B. v telefaksu, ki ga je 9. septembra 1988 poslal T., po tem, ko je navedel, da se je pred kratkim večkrat sestal z družbo Cetarsa, da bi rešili „odprta vprašanja družbe Dimon," T. izrecno zaprosil za soglasje glede nekaterih pogodbenih pogojev, navedenih v zapisniku enega od teh sestankov, priloženem k temu telefaksu. Poudariti je treba, da je B. v tem zapisniku izrecno opredeljen kot zastopnik družbe Dimon. V tem smislu je treba navesti, da je B. s telefaksom z dne 14. septembra 1998 T. obvestil, da se je „v skladu z [njegovimi] navodili" ponovno sestal z družbo Cetarsa in da so bile v pogodbo, ki jo je treba podpisati s to družbo, vnesene spremembe, glede katerih prosi za soglasje T. B. je v telefaksu z dne 15. septembra 1998 T. sporočil, da je družbi Cetarsa sporočil predlagane spremembe, ki mu jih T. poslal prejšnji dan, in da je ta predelovalec podal nasprotni predlog. B. je T. pozval, naj mu sporoči, ali je ta predlog treba sprejeti. Nazadnje je treba opozoriti, da je v končni različici pogodbe, sklenjene z družbo Cetarsa, ki jo je 18. septembra 1998 B. po telefaksu poslal T., družba Dimon izrecno opredeljena kot ena od dveh pogodbenih strank, B. pa kot njen zastopnik.

161 Prav tako je treba navesti, da je B. z elektronskim sporočilom z dne 3. aprila 2001 S. obvestil o poteku ponovnih pogajanj glede pogodbe – navedene zgoraj v točki 160 –, v katerem je izrazil zaskrbljenost, da družba Cetarsa od družbe Dimon zahteva enake pogoje, kot so bili dogovorjeni z M., predsednikom družbe Deltafina, v okviru pogodbe, sklenjene vzporedno s to pogodbo v imenu družbe Universal, in zato S. pozval, naj stopi v stik z M. Iz elektronskega sporočila, ki ga je S. naslednji dan poslal B., je razvidno, da je S. dejansko poskušal stopiti v stik z M.

162 Nazadnje je treba opozoriti, da je B. v elektronskem sporočilu z dne 7. marca 2001 S. poročal o srečanju, ki je, „kot je bilo dogovorjeno v Camberley[j]u“ (kjer je sedež družbe Dimon International Services v Združenem kraljestvu), potekalo prejšnji dan s predstavnikom družbe Cetarsa in v okviru katerega so zlasti razpravljali o nekaterih vidikih pogodbe, o kateri so se ponovno pogajali s to družbo.

163 Drugi dopisi iz druge skupine, navedene zgoraj v točki 147, se nanašajo na pogodbo, s katero je družba Deltafina kupila velik del predelanega tobaka tožeče stranke. Tako je T. s telefaksom z dne 14. septembra 1998 B. prosil, naj mu sporoči podrobnosti glede cen in drugih pogojev, dogovorjenih v okviru te pogodbe. B. je s telefaksom z istega dne T. posredoval te podrobnosti. Prav tako s telefaksom z dne 14. decembra 1998, navedenim zgoraj v točki 150, je B. poleg sklicevanja na nezakonita ravnanja odgovoril na vprašanje, ki mu ga je D. – ta je bil med drugim član upravnega odbora družbe Dimon – postavil glede izvajanja te pogodbe. Nazadnje, elektronsko sporočilo z dne 9. maja 2001, navedeno zgoraj v točkah 153 in 156, ne dokazuje le tega, da je bila družba Dimon obveščena o navedenih ravnanjih, ampak tudi, da je odločilno vplivala na poslovne odnose med tožečo stranko in družbo Deltafina.

164 Trditev tožeče stranke, da dopisi, obravnavani v zgoraj točkah od 158 do 163, niso nikakor povezani z nakupi surovega tobaka, ni upoštevna. Neodvisnosti hčerinske družbe od matične družbe namreč ni mogoče presojati izključno glede na njeno dejavnost v zvezi s proizvodi, ki jih zadeva kršitev. Kot je bilo že navedeno zgoraj

v točki 102, je treba za ugotovitev, ali neka hčerinska družba samostojno odloča o svojem ravnanju na trgu, preučiti vse upoštevne elemente, ki se nanašajo na gospodarske, organizacijske in pravne povezave med hčerinsko in matično družbo in so lahko različni od primera do primera ter jih zato ni mogoče taksativno našteti.

165 Nazadnje, tretja vrsta dopisov, navedenih zgoraj v točki 147, je natančneje navedena v opombi 305 obrazložitve izpodbijane odločbe.

166 Gre za elektronska sporočila, ki jih je B. naslovil na S. in se – kot je Komisija navedla v točki 379 obrazložitve izpodbijane odločbe – na splošno nanašajo na pogoje nakupa surovega tobaka in regulativni okvir, ki se uporablja v Španiji. Ta sporočila so pomembna, ker dokazujejo, da je družba Dimon s posredovanjem S. natančno spremljala razmere na španskem trgu.

– Trditve tožeče stranke, s katerimi želi dokazati, da je na trgu delovala samostojno

167 Najprej je treba navesti, da velik del argumentacije tožeče stranke temelji na tezi, da se mora odločilni vpliv, ki ga mora izvajati matična družba, da bi ji bilo mogoče pripisati odgovornost za kršitev, ki jo je storila njena hčerinska družba, nanašati na dejavnosti, ki so neposredno povezane s to kršitvijo, v obravnavanem primeru na nakup surovega tobaka. Iz razlogov, navedenih zgoraj v točkah 102 in 164, pa te teze ni mogoče sprejeti.

168 Tako trditev tožeče stranke, da nobena družba iz skupine Dimon ni nadzorovala njene dejavnosti nakupa surovega tobaka, poleg tega, da – kot izhaja iz nadaljevanja – ni natančna, ne zadostuje za dokaz, da je v obdobju po tem, ko jo je prevzela družba Dimon, na trgu ravnala samostojno. Enako velja glede njene trditve, da se niti z družbo Dimon niti z nobeno drugo družbo iz skupine Dimon ni posvetovala o svoji politiki nakupov surovega tobaka. Te trditve so še manj prepričljive, saj je družba Dimon – kot je razvidno iz dokumentov, obravnavanih zgoraj v točkah od 158 do 163 – prek T. ali S. aktivno posegala v druge vidike poslovne politike tožeče stranke, in sicer v podizvajanje nekaterih dejavnosti predelave surovega tobaka in prodajo predelanega tobaka.

169 Prav tako je treba takoj zavrniti trditev tožeče stranke, da Komisija ni zadostno dokazala, da ji je družba Dimon – ali katera koli druga družba iz skupine Dimon – dala navodilo, naj stori kršitev, ali je bila vanjo neposredno vpletena. Kot je bilo že navedeno zgoraj v točki 103, ne gre za odnos napeljevanja h kršitvi med matično in hčerinsko družbo ali celo vpletenost prve v navedeno kršitev, ampak dejstvo, da obe tvorita samo eno podjetje v smislu člena 81 ES, omogoča Komisiji, da naslovi odločbo o naložitvi glob na matično družbo.

170 Dalje, to da se je družba Intabex, ko je prevzela tožečo stranko, odločila zamenjati tri od štirih članov upravnega odbora te, še zdaleč ne izpodbije utemeljenosti teze Komisije, ampak dokazuje – kot je bilo navedeno zgoraj v točki 145 –, da družba Dimon tožeči stranki ni nameravala dati popolne samostojnosti, ampak je želela nadzorovati njene dejavnosti tako, da bi se razvijale skladno s poslovno politiko družbe Dimon. V zvezi s tem je treba spomniti, na eni strani, da je družbo Intabex stoodstotno nadzorovala družba Dimon, njena udeležba v tožeči stranki pa je bila izključno finančna, na

drugi strani pa, da sta dva od novih članov upravnega odbora slednje takrat, ko ju je imenovala družba Intabex, že opravljala funkcije v drugih družbah iz skupine Dimon (glej točko 143 zgoraj).

171 To da je, na eni strani, B. ob tem, ko je tožečo stranko prevzela družba Intabex, ostal na položaju predsednika upravnega odbora, na drugi strani pa je ostala na položajih tudi njegova nekdanja ekipa, odgovorna za poslovodenje in vodenje nakupov, ne dokazuje, da je tožeča stranka na trgu delovala samostojno, tudi kar zadeva le dejavnosti nakupa surovega tobaka. Na eni strani je bilo namreč to – kot je tožeča stranka navedla v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah – posledica odločitve družbe Dimon in ne njena odločitev. Na drugi strani pa je popolnoma običajno, da mednarodna skupina, ko pridobi ves kapital neke družbe, ki posluje na določenem nacionalnem trgu, na katerem sama nikoli ni bila prisotna – kot je to primer pri skupini Dimon –, ohrani na položaju nekatere od starih poslovodij te družbe in ekipo, ki je bila prej odgovorna za njene nakupe.

172 Nazadnje, čeprav pogodba o poslovodenju B. podeljuje široka pooblastila glede vodenja tožeče stranke, zlasti glede nakupov surovega tobaka, pa je v njenem členu 1(1) vendarle izrecno določeno, da mora ta ravnati zlasti v skladu z „metodami in [s] postopkom, ki mu jih naloži upravni odbor [tožeče stranke]“. Poleg tega člen 1(2) pogodbe o poslovodenju B. zavezuje k „rednemu in podrobnemu obveščanju [tega upravnega odbora] o poteku dejavnosti družbe in [k] pripravi in predstavitvi poročil, ki jih lahko [ta] upravni odbor zahteva, na določene dni in v določeni obliki“. Torej je jasno, da je bil B. pri izvrševanju svojih nalog, vključno z nalogami v zvezi z nakupi surovega tobaka, podvržen nadzoru upravnega odbora tožeče stranke in navodilom, ki mu jih je ta lahko dal. Tožeča stranka je na vprašanje Splošnega sodišča na obravnavi v zvezi s tem prav tako izrecno priznala, da je imel njen upravni odbor, tako kot v primeru katere koli druge družbe v Španiji, pravico zavrniti, spremeniti ali razveljaviti odločitve svojega generalnega direktorja. Tudi če bi bilo dokazano, da v praksi upravni

odbor tožeče stranke nikoli ni niti tako ravnal niti ni razvil „metod“ ali „postopkov“, omenjenih zgoraj, to ne spremeni tega, da B. – v nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka – ni bil popolnoma svoboden niti pri vodenju družbe niti pri oblikovanju njene politike nakupa surovega tobaka. Dodati je treba, da pooblastila, ki so bila B. podeljena s pogodbo o poslovodenju, niso nič posebnega in tožeče stranke v ničemer ne razlikujejo od drugih družb španskega prava, v nasprotju s tem, v kar želi prepričati ta. Precej pogosto je namreč, da se upravni odbor družbe ne ukvarja z njenimi tekočimi dejavnostmi.

173 Glede na ugotovitev iz zgoraj navedene točke 145, v skladu s katero je družba Dimon s posredovanjem članov, ki jih je imenovala v upravni odbor tožeče stranke, zlasti pa s posredovanjem T., nadzorovala njene dejavnosti, trditve, ki temeljijo na pogodbi o poslovodenju in pooblastilih, podeljenih B., niso prepričljive. Prav tako je treba, tako kot trdi Komisija, glede splošnejšega dejstva, da ima tožeča stranka lokalne poslovodne organe, ugotoviti, da to ne dokazuje, da ta družba svoje delovanje na trgu določa neodvisno od matične družbe. Tudi če je v obravnavanem primeru tožeča stranka res v takem položaju, pa je vendarle delovala pod nadzorom družbe Dimon in ta je imela aktivno vlogo pri nekaterih vidikih njene poslovne politike (glej zlasti točke od 158 do 163 zgoraj).

174 Iz vseh zgoraj navedenih preudarkov izhaja, da je Komisija pravilno ugotovila, da tožeča stranka in družba Dimon od 18. novembra 1997 tvorita samo en gospodarski subjekt, in slednjo zato štela za solidarno odgovorno za kršitev in za plačilo globe ter jo navedla med naslovniki izpodbijane odločbe.

175 Ob upoštevanju načel, na katera je bilo opozorjeno zgoraj v točkah od 109 do 111, je treba ugotoviti, da se je torej Komisija tudi pri določitvi zgornje meje 10 %, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, pravilno oprla na konsolidirani promet, ki ga je ustvarila družba Dimon med letom 2003, torej med letom pred sprejetjem izpodbijane odločbe.

176 Prvi del prvega tožbenega razloga je treba torej zavrniti kot neutemeljen.

2. *Tretji del: kršitev načela enakega obravnavanja in neobstoj obrazložitve*

a) Trditve strank

177 Prvič, tožeča stranka trdi, da je Komisija v nasprotju z obveznostjo obrazložitve šele v fazi odgovora na tožbo prvič navedla razloge, iz katerih bi bilo treba družbi Dimon pripisati solidarno odgovornost za zadevno kršitveno ravnanje. Natančneje, navaja, da se Komisija niti v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah niti v izpodbijani odločbi v zvezi s tem ni opirala na to, da je bil T. eden od članov njenega upravnega odbora in „pomemben direktor“ družbe Dimon, da je tej pošiljal kopije poročil, ki jih je prejemal od B., in da je zagotavljal učinkovito izvajanje odločilnega vpliva družbe Dimon na tožečo stranko.

178 Drugič, tožeča stranka trdi, da je Komisija morebitno odgovornost matičnih družb družb Taes in Cetarsa na eni strani ter njene matične družbe na drugi strani v nasprotju z načelom enakega obravnavanja presojala na podlagi „bistveno drugačnih“ meril.

179 Komisija navaja, da je treba tretji del prvega tožbenega razloga zavreči kot nedopusten, ker sta oba očitka, ki ju vsebuje, nova.

180 Vsekakor pa naj ta očitka ne bi bila utemeljena.

b) Presoja Splošnega sodišča

181 Prvič, glede očitka o domnevni kršitvi načela enakega obravnavanja zadostuje ugotovitev, da gre za nov tožbeni razlog, ki je bil prvič omenjen v fazi replike ter ne izhaja iz pravnih in dejanskih okoliščin, ki so se pojavile med postopkom. Zato ga je treba v skladu s členom 48(2) Poslovnika zavreči kot nedopustnega.

182 Drugič, tudi očitek, ki se nanaša na domnevni neobstoj obrazložitve, je tožeča stranka prvič uveljavljala šele v repliki. Vendar ta okoliščina ne pomeni, da ga Splošno sodišče v obravnavanem primeru ne more preučiti. V okviru ničnostne tožbe namreč tožbeni razlog, ki se nanaša na neobstoj ali nezadostno obrazložitev akta, pomeni razlog javnega reda, ki ga lahko, in celo mora, sodišče Unije upoštevati po uradni dolžnosti in na katerega se zato lahko stranke sklicujejo v kateri koli fazi postopka (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 13. decembra 2001 v združenih zadevah Krupp Thyssen Stainless in Acciai speciali Terni proti Komisiji, T-45/98 in T-47/98, Recueil, str. II-3757, točka 125).

183 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki se zahteva s členom 253 ES, prilagojena vrsti obravnavanega akta ter mora jasno in nedvoumno izražati utemeljitev institucije, ki je akt sprejela, tako da se lahko zainteresirane osebe

seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko pristojno sodišče opravi nadzor. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino pravnega akta, vrsto navedenih razlogov in interes, ki ga imajo lahko naslovniki ali druge osebe, ki jih ukrep neposredno in posamično zadeva, da prejmejo pojasnila. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevnih dejanskih in pravnih elementov, ker vprašanja, ali je obrazložitev posameznega akta v skladu z zahtevami iz člena 253 ES, ni treba presojati samo glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na njegov kontekst in glede na celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (glej sodbo Sodišča z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63 in navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 110 navedeno sodbo Hoek Loos proti Komisiji, točka 58).

184 Prav tako iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora biti odločba o uporabi člena 81 ES, kadar se nanaša na več naslovnikov in zadeva problem odgovornosti za kršitev, dovolj obrazložena glede vsakega naslovnika, zlasti pa glede naslovnikov, ki morajo v skladu s to odločbo odgovarjati za to kršitev (sodbi Splošnega sodišča z dne 28. aprila 1994 v zadevi AWS Benelux proti Komisiji, T-38/92, Recueil, str. II-211, točka 26, in z dne 27. septembra 2006 v zadevi Akzo Nobel proti Komisiji, T-330/01, ZOdl., str. II-3389, točka 93).

185 V obravnavanem primeru je iz povzetka dela izpodbijane odločbe, ki je naveden zgoraj v točkah od 27 do 37, in iz ugotovitev, navedenih zgoraj v točkah od 114 do 129, razvidno, da je Komisija dovolj obrazložila razloge, iz katerih se je odločila, da bo družbi Dimon pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila tožeča stranka. Komisija je tako obrazložila načela, ki jih je nameravala upoštevati pri določitvi teh naslovnikov, pri čemer se je sklicevala na sodno prakso Sodišča in Splošnega sodišča. Kar podrobneje zadeva družbo Dimon, je najprej ugotovila, da je ta od drugega polletja leta 1997 imela v lasti ves kapital tožeče stranke. Nato je menila, da je bilo dokazano, da je družba Dimon dejansko odločilno vplivala na ravnanje tožeče stranke, pri čemer se ni sklicevala samo na domnevo, ki izhaja iz lastništva vsega kapitala te hčerinske

družbe, temveč tudi na nekatere dodatne elemente, ki so to domnevo potrjevali. Nazadnje je Komisija menila, da noben od argumentov, ki jih je družba Dimon navedla v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ne omogoča drugačnega sklepa.

186 Sicer pa tožeča stranka ne more resno zatrjevati, da preden se je seznanila z odgovorom Komisije na tožbo, ni mogla razumeti, da ta meni, da je treba T. šteti za posrednika družbe Dimon. Na eni strani je bila namreč večina dokumentov – izrecno opredeljenih v opombah 303 in 304 obrazložitve izpodbijane odločbe – naslovljena na T. Na drugi strani pa je tožeča stranka v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in tudi v tožbi podala podrobne pripombe glede vloge in funkcij T. v skupini Dimon, zlasti pa poudarila to, da v imenu družbe Dimon ni mogel odločilno vplivati na ravnanje njene hčerinske družbe.

187 Zato je treba tretji del prvega tožbenega razloga delno zavreči kot nedopusten, delno pa zavrniti kot neutemeljen.

3. *Drugi del: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti glede posledic obsega solidarne odgovornosti za plačilo globe*

a) Trditve strank

188 Tožeča stranka v drugem delu prvega tožbenega razloga, ki ga uveljavlja podredno, Komisiji očita, da pri izračunu zneska njene globe ni izpeljala nobene posledice iz svoje ugotovitve v točki 386 obrazložitve izpodbijane odločbe, da družbi Dimon ni

mogoče pripisati solidarne odgovornosti za kršitev skupaj s tožečo stranko za obdobje pred drugim polletjem leta 1997. Trdi, da bi bilo treba pri tem izračunu razlikovati med obdobjem pred 18. novembrom 1997, ko jo je prevzela družba Intabex, in obdobjem po navedenem datumu.

189 Tožeča stranka tako na eni strani glede prvega obdobja meni, da je Komisija neutemeljeno na njen izhodiščni znesek globe uporabila množitelj 2 za odvračanje, ker v tem času ni bila del multinacionalke in ni bila pod odločilnim vplivom družbe Dimon. Dodaja, da bi bilo treba, ko je bil izračunan znesek globe, ki ustreza kršitvi v letih 1996 in 1997, preveriti še, „ali je presežena zgornja meja sankcije, ki se ji lahko v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 naloži […] posamično (816.381 EUR, to je 10 % njenega prometa […] za poslovno leto 2003/2004)“.

190 Na drugi strani pa tožeča stranka meni, da bi bilo treba znesek globe, ki ustreza drugemu obdobju, izračunati tako, da bi se od zneska globe, ki ji je bila naložena, odštel znesek, ki bi ga morala sama plačati za prvi dve leti kršitve. Dodaja, da se iz razlogov, navedenih pri drugem tožbenem razlogu, ne bi smel uporabiti množitelj za odvračanje.

191 Komisija meni, da bi bilo treba drugi del zavrniti kot neutemeljen.

b) Presoja Splošnega sodišča

192 Tudi če družba Dimon za zadevno kršitev za obdobje pred 18. novembrom 1997 ni mogla biti solidarno odgovorna s tožečo stranko, je treba ugotoviti, da ta okoliščina na vpliva na znesek globe, ki je bil naložen tej.

193 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da čeprav je družba Dimon s posredovanjem družbe Intabex prevzela tožečo stranko šele 18. novembra 1997, je kljub temu kriva sodelovanja v kartelu predelovalcev – ki je enotna in trajajoča kršitev (glej točko 21 zgoraj) – v vsem obdobju kršitve, to je od 13. marca 1996. Nobenega razloga torej ni za ločen izračun zneska njene globe za obdobje pred 18. novembrom 1997 in za obdobje po tem datumu ter torej za naložitev globe, sestavljene iz dveh različnih zneskov za vsako od navedenih obdobij.

194 Okoliščina, na katero se sklicuje tožeča stranka, tudi ne vpliva na uporabo množitelja 2 za odvračanje na izhodiščni znesek tožeče stranke. Kot bo podrobneje navedeno v nadaljevanju pri obravnavi drugega tožbenega razloga, se je namreč Komisija za uporabo tega množitelja – utemeljeno – odločila na podlagi velikosti in vseh sredstev zadevnega podjetja – in sicer kot je bilo prikazano zgoraj pri obravnavi prvega dela prvega tožbenega razloga, gospodarskega subjekta, ki ga tvorita tožeča stranka in družba Dimon, družba na vrhu skupine Dimon – leta 2003, to je leto pred sprejetjem izpodbijane odločbe. Zato je dejstvo, da družba Dimon pred 18. novembrom 1997 ni tvorila samo enega gospodarskega subjekta s tožečo stranko in zato skupaj z njo ni mogla biti solidarno odgovorna za kršitev, popolnoma brezpredmetno.

195 Enako velja za zgornjo mejo 10 % iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, saj je bila izračunana na podlagi skupnega prometa, ki ga je zadevno podjetje ustvarilo v poslovnem letu pred sprejetjem odločbe Komisije (glej točke od 109 do 111 zgoraj). V obravnavani zadevi zato, ker je Komisija pri izračunu te zgornje meje – kot je bilo prikazano pri obravnavi prvega dela prvega tožbenega razloga – utemeljeno upoštevala konsolidiran promet, ki ga je družba Dimon ustvarila leta 2003, ni pomembno, da tej družbi ni mogoče pripisati solidarne odgovornosti za kršitev za obdobje pred 18. novembrom 1997.

196 Zato je treba drugi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

197 Glede na navedene preudarke prvega tožbenega razloga ni mogoče sprejeti. Zato je treba zavrniti predlog za razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe.

B – *Drugi tožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja*

1. *Trditve strank*

198 Tožeča stranka zatrjuje, da je Komisija s tem, ko je na njen izhodiščni znesek globe – ne pa tudi na tistega družb Taes in Deltafina – uporabila množitelj za odvračanje, kršila načelo enakega obravnavanja.

199 Tožeča stranka trdi, da se je Komisija pri uporabi takega množitelja v njenem primeru oprla na to, da pripada multinacionalki, ki ima precejšnjo gospodarsko in finančno moč. Uporaba prislova „poleg tega“ v zadnjem stavku točke 422 obrazložitve izpodbijane odločbe (glej točko 48 zgoraj) naj bi potrjevala, da je bila okoliščina, da je domnevno delovala na podlagi odločilnega vpliva svoje matične družbe, samo dopolnilna utemeljitev.

200 Tožeča stranka ugotavlja, da družbi Taes in Deltafina pripadata skupini družb, katere gospodarska in finančna moč nikakor ni večja od tiste skupine Dimon. Izhodiščni znesek globe teh dveh družb bi bilo torej treba zvišati za odvračanje.

201 Tožeča stranka dodaja, da bi bilo načelo enakega obravnavanja kršeno tudi, če bi bilo treba sprejeti, da Komisija lahko množitelj določi samo ob upoštevanju prometa podjetij, odgovornih za kršitev. Opozarja na to, da Komisija pri uporabi množitelja na izhodiščni znesek globe družbe Taes dejansko ni upoštevala prometa, ki ga je ustvarila družbe Deltafina, čeprav je ta tudi sodelovala pri kršitvi.

202 Tožeča stranka Splošnemu sodišču podredno predlaga, naj zmanjša množitelj, ki ga je Komisija uporabila na njen izhodiščni znesek, ker naj ne bi bil sorazmeren s tistim, ki ga je uporabila v primeru družbe WWTE.

203 Glede na navedene preudarke tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj izračun zneska globe, ki ji je bila naložena, spremeni tako, da razveljavi množitelj ali ga – podredno – zmanjša.

204 Komisija prereka to, da je z uporabo množitelja na izhodiščni znesek, določen za tožečo stranko, ne pa tudi na tistega, določenega za družbi Taes in Deltafina, kršila načelo enakega obravnavanja.

2. *Presoja Splošnega sodišča*

205 V zvezi s pojmom odvračanje je treba opozoriti, da je to eden od vidikov, ki se upoštevajo pri izračunu globe. V skladu z ustaljeno sodno prakso naj bi se namreč z globami zaradi kršitev člena 81 ES, kot so določene v členu 15(2) Uredbe št. 17 in členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, kaznovalo protipravna ravnanja zadevnih podjetij ter tudi odvrnilo ta podjetja in druge gospodarske subjekte od prihodnjih kršitev konkurenčnih pravil (sodba Sodišča z dne 29. junija 2006 v zadevi Showa Denko proti Komisiji, C-289/04 P, ZOdl., str. I-5859, točka 16).

206 Namen odvračanja je med drugim naveden v točki 1 A, četrti odstavek, Smernic, ki določa, da „je treba […] znesek globe določiti na ravni, ki zagotavlja njen zadostni odvračalni učinek“.

207 Opozoriti je treba tudi na to, da velikost zadevnega podjetja spada med dejavnike, ki se lahko upoštevajo pri izračunu globe in s tem pri določitvi množitelja za zagotovitev odvračalnosti globe (glej zgoraj v točki 205 navedeno sodbo Showa Denko proti Komisiji, točki 16 in 29 ter navedena sodna praksa).

208 Upoštevanje velikosti in vseh sredstev zadevnega podjetja, da bi se zagotovil zadosten odvračalni učinek globe, temelji na želenem vplivu na navedeno podjetje, ker sankcija ne sme biti zanemarljiva, zlasti glede na finančno zmogljivost tega podjetja.

209 Sodišče je torej presodilo, da je Splošno sodišče utemeljeno menilo, da je podjetje zaradi „znatno višjega“ skupnega prometa od drugih udeležencev omejevalnega sporazuma lažje zbralo potrebna sredstva za plačilo globe, kar glede na zadosten odvračalni učinek globe upravičuje uporabo množitelja (glej zgoraj v točki 205 navedeno sodbo Showa Denko proti Komisiji, točka 18). Sodišče je tako sklenilo po tem, ko je poudarilo zlasti pomembnost upoštevanja skupnega prometa vsakega podjetja, udeleženega v omejevalnem sporazumu, za določitev globe (glej zgoraj v točki 205 navedeno sodbo Showa Denko proti Komisiji, točka 17 in navedena sodna praksa).

210 Komisija je v obravnavani zadevi na izhodiščni znesek, določen tožeči stranki, uporabila množitelj 2 (to je stoodstotno povečanje), na izhodiščni znesek, določen družbi WWTE, pa množitelj 1,5 (to je povečanje za 50 %), in sicer na podlagi velikosti skupin, ki jima pripadata ta predelovalca, ter na podlagi njune „velikosti v primerjavi z drugimi predelovalci“ (točka 423 obrazložitve izpodbijane odločbe). Pri presoji velikosti teh skupin je Komisija upoštevala konsolidiran promet, ki ga je leta 2003 ustvarila družba na vrhu navedenih skupin (ista točka obrazložitve).

211 Navedeno povečanje je bilo v skladu s točko 422 obrazložitve izpodbijane odločbe namenjeno zagotovitvi zadostnega odvračalnega učinka. Komisija je namreč menila, da izhodiščni znesek globe, ki izraža samo položaj na trgu, v primeru tožeče stranke in družbe WWTE ne bi bil zadostno odvračalen. V zvezi s tem ugotavlja, da čeprav imata ti sorazmerno nizek tržni delež na španskem trgu nakupa surovega tobaka, pa pripadata multinacionalkam, ki imajo „precejšnjo gospodarsko in finančno moč“, in

sta „poleg tega delovali na podlagi odločilnega vpliva svojih matičnih družb“ (ista točka obrazložitve, drugi in tretji stavek).

212 Trditve tožeče stranke so tako dejansko in pravno napačne.

213 Prvič, Komisija v nasprotju s trditvami tožeče stranke izhodiščnega zneska globe te zaradi zagotovitve njene zadostne odvračalnosti ni zvišala samo zato, ker tožeča stranka pripada skupini družb s precejšnjo gospodarsko in finančno močjo. Čeprav je res, da so bila pri tem zvišanju upoštevana velikost in vsa sredstva skupine Dimon, pa je Komisija to upoštevala zato, ker je tožeča stranka poleg tega, da je pripadala tej skupini, skupaj z družbo z vrha te skupine tvorila samo en gospodarski subjekt ali, z drugimi besedami, samo eno podjetje v smislu člena 81 ES. Ugotoviti je namreč treba, da je treba, glede na sodno prakso, povzeto zgoraj v točkah od 99 do 103 in v točkah od 377 do 386 obrazložitve izpodbijane odločbe, v katerih je Komisija poskušala dokazati, da tožeča stranka in družba Dimon skupaj tvorita samo eno podjetje, zadnja stavka točke 422 obrazložitve (glej zgoraj točko 211) te odločbe brati skupaj in razumeti samo v tem smislu.

214 Drugič, kadar Komisija – kot je storila v tej zadevi – kot element za presojo pri odločitvi za uporabo množitelja za odvračanje uporabi velikost in vsa sredstva zadevnega podjetja, lahko to podjetje dejansko vključuje matično družbo tiste družbe, ki je

storila kršitev pravil Skupnosti o konkurenci, samo če dejansko odločilno vpliva na ravnanje navedene družbe.

215 Podjetje, katerega velikost in vsa sredstva se tako upoštevajo, je nujno enako podjetju v smislu člena 81 ES, kot je opredeljeno v sodni praksi. Kot je bilo navedeno že zgoraj v točki 208, je razlog za upoštevanje teh elementov zaradi zagotovitve zadostnega odvračalnega učinka globe vpliv na podjetje, ki mu je naložena ta globa. Cilj, ki se ga želi uresničiti, je zagotoviti učinkovitost globe s tem, da se njen znesek prilagodi ob upoštevanju vseh sredstev navedenega podjetja in njegove sposobnosti ustvarjanja zadostnih sredstev za njeno plačilo. Če podjetje, ki je storilo kršitev, na trgu deluje samostojno in je torej podjetje samo po sebi, se ta cilj glede na to samostojnost logično lahko nanaša samo na navedeno podjetje in ne tudi na druge družbe iz skupine, ki ji pripada. Če bi Komisija v takem primeru morala pri odločanju o uporabi množitelja za odvračanje upoštevati velikost in gospodarsko moč navedene skupine, ne le da bi se želeni odvračalni učinek dejansko nanašal na neki drug subjekt in ne na podjetje, odgovorno za kršitev, temveč bi bila lahko tudi globa pretirana, zlasti glede na finančno sposobnost tega podjetja, kar je v nasprotju z načelom sorazmernosti.

216 Tretjič, načelo enakega obravnavanja je v skladu z ustaljeno sodno prakso kršeno samo takrat, kadar se primerljivi položaji obravnavajo različno ali pa se različni položaji obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (zgoraj v točki 133 navedeni sodbi Sermide, točka 28, in BPB de Eendracht proti Komisiji, točka 309).

217 V obravnavani zadevi tožeča stranka na eni strani ter družbi Taes in Deltafina na drugi strani niso v primerljivem položaju, saj je bila matični družbi prve v nasprotju z matičnima družbama drugih dveh pripisana solidarna odgovornost za kršitev, ki jo je storila njena hčerinska družba, ker je dejansko odločilno vplivala na poslovno politiko te (glej točke 18 in od 375 do 386 obrazložitve izpodbijane odločbe in točke od 32 do 36 zgoraj). Tožeča stranka in družba Dimon sta bili torej na podlagi načel, navedenih zgoraj v točkah od 99 do 103, obravnavani kot samo eno podjetje v smislu člena 81 ES, katerega velikost in vsa sredstva so bila uporabljena za določitev množitelja za odvračanje.

218 Iz enakih razlogov tožeča stranka tudi ne more Komisiji očitati, da pri uporabi množitelja na izhodiščni znesek globe družbe Taes ni upoštevala prometa, ki ga je ustvarila družba Deltafina. Komisija namreč nikoli ni menila, da bi lahko družba Deltafina odločilno vplivala na ravnanje svoje sestrske družbe Taes niti, *a fortiori*, da je tak vpliv dejansko izvajala. Glede na to, da ti družbi nista bili obravnavani kot samo en gospodarski subjekt, velikosti in sredstev prve ni bilo mogoče upoštevati pri odločanju o uporabi množitelja za odvračanje na izhodiščni znesek druge.

219 Četrtič, že samo iz primerjave prometa, ki ga je leta 2003 ustvarila družba Dimon, to je 1.271.700.000 USD, in tistega, ki ga je istega leta ustvarila družba SCC, poznejša matična družba družbe WWTE, to je 993.716.000 USD, je mogoče sklepati, da množitelj 2, uporabljen pri družbi Dimon, ni očitno nesorazmeren glede na množitelj 1,5, uporabljen pri družbi WWTE.

220 Iz zgoraj navedenih preudarkov sledi, da je treba drugi tožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen in da zato ni treba odpraviti ali zmanjšati množitelja, ki je bil za odvračanje uporabljen na izhodiščni znesek globe tožeče stranke.

C – *Tretji tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj*

1. *Trditve strank*

221 Tožeča stranka zatrjuje, da je prenehala sodelovati pri kršitvi takoj, ko je posegla Komisija, in tej očita, da je posegla v njena legitimna pričakovanja, ker pri določitvi zneska globe, ki ji jo je treba naložiti, ni upoštevala olajševalnih okoliščin v skladu s točko 3 Smernic in svojo prakso odločanja.

222 Tožeča stranka v repliki navaja, da čeprav je res, da ima Komisija na podlagi Uredbe št. 1/2003 določeno diskrecijsko pravico pri določanju višine glob, pa to ne pomeni, da lahko odstopi od pravil, ki si jih je sama predpisala, v tem primeru pravil iz Smernic. Priznava, da Komisija ni zavezana samodejno znižati globe niti upoštevati neke olajševalne okoliščine, meni pa, da če obstajajo indici o obstoju take okoliščine, jo mora upoštevati in v odločbi navesti razloge, iz katerih meni, da ta okoliščina upravičuje znižanje globe ali tega ne upravičuje.

223 Sicer pa tožeča stranka navaja, da Komisija ne more trditi, da upoštevanje prenehanja kršitve takoj, ko je posegla, kot olajševalne okoliščine ni primerno, niti kadar gre za resno in namerno kršitev pravil o konkurenci niti kadar to prenehanje ni imelo pozitivnega učinka na trajanje navedene kršitve.

224 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj zniža globo, ki ji je bila naložena.

225 Komisija prereka trditve tožeče stranke.

2. *Presoja Splošnega sodišča*

226 Tožeča v tožbi Komisiji očita, da ji tega, da je prenehala kršitev takoj, ko je Komisija posegla – na kar se je sklicevala v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah – ni priznala kot olajševalno okoliščino.

227 V zvezi s tem je treba opozoriti na to, da mora Komisija pri določanju zneska glob načeloma ravnati v skladu s svojimi smernicami. Vendar v njih ni navedeno, da mora Komisija vedno ločeno upoštevati vsako od olajševalnih okoliščin, naštetih v členu 3 teh smernic, in da ni dolžna na tej podlagi samodejno dodeliti dodatnega znižanja, ker je treba ustreznost morebitnega znižanja globe na podlagi olajševalnih okoliščin presojati s splošnega vidika ob upoštevanju vseh upoštevnih okoliščin. Sprejetje Smernic namreč ni odvzelo upoštevnosti prejšnji sodni praksi, v skladu s katero ima Komisija pravico, da nekatere elemente upošteva pri določanju višine globe, ki jo namerava

naložiti, ali pa ne, zlasti glede na okoliščine zadeve. Ker torej Smernice olajševalnih okoliščin, ki se lahko upoštevajo, ne določajo kot obveznih, je treba ugotoviti, da si je Komisija pri splošni presoji pomena morebitnega znižanja zneska glob na podlagi olajševalnih okoliščin pridržala nekaj svobode za prosto presojo (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2006 v zadevi Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., str. II-5169, točka 473 in navedena sodna praksa).

228 V skladu s točko 3, tretja alinea, Smernic spada „prenehanje kršitev takoj, ko poseže Komisija (zlasti, ko opravi preglede)“ med olajševalne okoliščine.

229 V skladu z ustaljeno sodno prakso je to prenehanje lahko logično olajševalna okoliščina samo, če obstajajo razlogi za domnevo, da so navedeni posegi spodbudili zadevna podjetja k prenehanju njihovih protikonkurenčnih ravnanj, te določbe Smernic pa ni mogoče uporabiti, če je kršitev prenehala že pred datumom prvih posegov Komisije (sodba Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v zadevi Dalmine proti Komisiji, T-50/00, ZOdl., str. II-2395, točki 328 in 329, po pritožbi potrjena s sodbo Sodišča z dne 25. januarja 2007 v zadevi Dalmine proti Komisiji, C-407/04 P, ZOdl., str. I-829, točka 158).

230 V obravnavani zadevi pa je kršitev prenehala 10. avgusta 2001, torej pred prvimi preiskavami Komisije, v tem primeru 3. oktobra 2001. Kot izhaja iz točke 432 obrazložitve izpodbijane odločbe, je namreč Komisija kot datum prenehanja kršitve uporabila prvi datum – čeprav so predelovalci izjavili, da je njihov kartel prenehal obstajati na drugonavedeni datum –, ker je bil „zadnji dokaz,“ ki ga je imela na voljo,

sestanek z dne 10. avgusta 2001 in je naveden v točki 260 obrazložitve izpodbijane odločbe. To prenehanje zato ne more pomeniti olajševalne okoliščine pri določitvi zneska globe.

231 Dodati je treba, da čeprav je Komisija menila, da je kršitev prenehala istega dne, na katerega je izvedla prve preglede, lahko popolnoma upravičeno ne bi upoštevala okoliščine, na katero se sklicuje tožeča stranka. Znižanje globe zaradi prenehanja kršitve takoj, ko ukrepa Komisija, namreč ni samodejno, ampak je odvisno od presoje okoliščin obravnavanega primera, ki jo ta opravi v okviru svoje diskrecijske pravice. V zvezi s tem bi bila uporaba točke 3, tretja alinea, Smernic v korist nekega podjetja posebej primerna, kadar protikonkurenčnost zadevnega ravnanja ni očitna. Nasprotno bo uporaba te točke načeloma manj primerna, če je zadevno ravnanje, ob domnevi, da je dokazano, jasno protikonkurenčno (sodbi Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi Aristrain proti Komisiji, T-156/94, Recueil, str. II-645, točka 138, in z dne 8. julija 2004 v zadevi Mannesmannröhren-Werke proti Komisiji, T-44/00, ZOdl., str. II-2223, točka 281).

232 V obravnavani zadevi pa ni nobenega dvoma glede protikonkurenčnosti ravnanja tožeče stranke. Pri kartelu predelovalcev, katerega cilja sta bila določanje cen in razdelitev trga (glej točke od 278 do 317 obrazložitve izpodbijane odločbe), gre namreč za klasično in posebej hudo kršitev konkurenčnega prava (glej točke od 409 do 411 obrazložitve izpodbijane odločbe) ter za ravnanje, katerega nezakonitost je Komisija od svojih prvih posredovanj na tem področju večkrat potrdila. To, da je bil kartel tajen, poleg tega potrjuje, da se je tožeča stranka popolnoma zavedala nezakonitosti svojega ravnanja.

233 Tožeča stranka v repliki navaja nov očitek, da Komisija v izpodbijani odločbi ni pojasnila razlogov, iz katerih je menila, da ji ni treba upoštevati zadevne olajševalne okoliščine.

234 Iz enakih razlogov, kot so navedeni zgoraj v točki 182, je treba ugotoviti, da to, da je tožeča stranka ta očitek prvič navedla šele v fazi replike, ne pomeni, da ga Splošno sodišče v obravnavani zadevi ne more obravnavati.

235 Kljub temu pa tega očitka ni mogoče sprejeti.

236 Iz sodne prakse namreč izhaja, da čeprav mora Komisija v skladu s členom 253 ES svoje odločbe obrazložiti z navedbo vseh dejanskih okoliščin, na katerih temelji utemeljitev odločbe, in ugotovitev, na podlagi katerih jo je sprejela, pa se v navedeni določbi ne zahteva, da Komisija obravnava vse dejanske in pravne elemente, ki so bili obravnavani v upravnem postopku (sodba Sodišča z dne 9. novembra 1983 v zadevi Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin proti Komisiji, 322/81, Recueil, str. 3461, točki 14 in 15, in sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Fiskeby Board proti Komisiji, T-319/94, Recueil, str. II-1331, točka 127). Tako je bilo že odločeno, da Komisija ni bila dolžna podati stališča o zadevah, ki so bile postranske, nepomembne ali očitno drugotnega pomena (sodba Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v zadevi Corsica Ferries France proti Komisiji, T-349/03, ZOdl., str. II-2197, točka 64). Enako velja, kadar je – kot v obravnavani zadevi – lahko razumeti razlog, zaradi katerega okoliščine, na katero se je tožeča stranka sklicevala v upravnem postopku, ni mogoče opredeliti kot olajševalne (glej v tem smislu točke od 229 do 232 zgoraj).

237 Iz vseh zgoraj navedenih preudarkov sledi, da je treba tretji tožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen in da torej tožeči stranki ni treba dodatno znižati globe zaradi olajševalnih okoliščin.

D – *Četrti tožbeni razlog: kršitev obvestila o ugodni obravnavi ter načel sorazmernosti, varstva legitimnih pričakovanj in enakega obravnavanja*

1. *Trditve strank*

238 Tožeča stranka trdi, da je Komisija s tem, ko ji je na podlagi oddelka D(2) navedenega obvestila znižala globo manj, kot jo je znižala družbam WWTE, Cetarsa in Taes, kršila obvestilo o ugodni obravnavi ter načela sorazmernosti, varstva legitimnih pričakovanj in enakega obravnavanja.

239 Na prvem mestu tožeča stranka meni, da Komisija tega različnega obravnavanja ne more utemeljiti s trditvijo, da je izpodbijala nekatera dejstva iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in tajnost sporazumov predelovalcev o ceni.

240 V zvezi s tem navaja, prvič, da je v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah le pojasnila nekatera dejstva, ki so bila v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah predstavljena nenatančno ali nepravilno. Še posebej naj nikoli ne bi izjavila, da se sporazumi o najvišjih povprečnih cenah, ki so jih sklenili predelovalci, in sporazumi o najnižjih povprečnih cenah, ki so jih sklenili zastopniki proizvajalcev, medsebojno nevtralizirajo. Dodaja, da je pooblaščenec za zaslišanje v svojem končnem poročilu sam ugotovil, da obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsebuje nekatere nejasnosti ter da so pojasnila predelovalcev iz njihovega odgovora na navedeno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in na zaslišanju Komisiji omogočila „razjasniti usmeritev“ osnutka njene odločbe glede več vprašanj.

241 Drugič, tožeča stranka trdi, da v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ni izpodbijala tajnosti sporazumov o najvišjih povprečnih cenah „samih po sebi“. Pojasnila naj bi le to, da je bil proizvodnemu sektorju nujno znan „rezultat“ pogajanj med predelovalci, to je najvišja povprečna cena, o kateri so se strinjali na začetku vsake kampanje ter so jo predlagali na kolektivnih pogajanjih s kmetijskimi sindikati in skupinami proizvajalcev. Pojasnjuje, da – z drugimi besedami – „misli na javno znani znesek najvišje povprečne nakupne cene, o kateri so se predelovalci dogovorili na začetku leta, ki je – ko je bila kot najvišji znesek, po katerem lahko predelovalci kupujejo tobak, predlagana na pogajanjih o cenah s [kmetijskimi sindikati in skupinami proizvajalcev] – nujno postala javno znana cena“.

242 Na drugem mestu tožeča stranka trdi, da je Komisija napačno uporabila obvestilo o ugodni obravnavi in kršila načelo sorazmernosti.

243 V zvezi s tem tožeča stranka – prvič – navaja, da je Komisija v njenem primeru napačno opustila uporabo oddelka D(2), druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi, in sicer s trditvijo v točki 454 obrazložitve izpodbijane odločbe, da je izpodbijala bistvo nekaterih dejstev iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in ji zato ni znižala globe na podlagi te določbe.

244 Drugič, tožeča stranka trdi, da je dejavno sodelovala s Komisijo od takrat, ko je ta izvedla preverjanje. Pojasnjuje, da so informacije in pojasnila, ki jih je predložila Komisiji, tej omogočila lažje razumevanje delovanja trga in posamičnega ravnanja strank in razjasnili nekatere bistvene vidike kršitve. Meni, da bi ji morala Komisija zato na podlagi oddelka D(2), prva alinea, obvestila o ugodni obravnavi globo znižati za več kot 20 %.

245 Na tretjem mestu tožeča stranka meni, da je bila upravičena do enakega znižanja globe kot družba Taes, to je za 40 %, saj ta Komisiji ni predložila pomembnejših informacij, kot jih je predložila sama.

246 Podredno navaja, da bi morala biti upravičena vsaj do enakega odstotka znižanja globe kot družbi Cetarsa in WWTE, to je za 25 %, saj Komisija ni dobro razumela pojasnil, ki jih je predložila glede tajnosti sporazumov o povprečnih cenah.

247 Komisija meni, da bi bilo treba četrti tožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

248 Prvič, Komisija prereka trditev tožeče stranke, da je v svojem odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah pojasnila samo nekaj odtenkov dejstev iz tega obvestila. V resnici naj bi tožeča stranka izpodbijala nekatere pomembne vidike navedenih dejstev. Natančneje, zanikala naj bi tajnost sporazumov o (najvišjih) povprečnih dobavnih cenah, ki so jih sklenili predelovalci, in zagovarjala stališče, da ti sporazumi niso presegali tistih, ki so jih sklenili zastopniki proizvajalcev.

249 Drugič, Komisija trdi, da je pravilno uporabila oddelek D(2) obvestila o ugodni obravnavi in da ni kršila načela sorazmernosti.

250 Tretjič, Komisija se ne strinja, da je s tem, ko je družbam Taes, Cetarsa in WWTE znesek globe znižala za višji odstotek kot tožeči stranki, kršila načelo enakega obravnavanja. Ugotavlja, da je na podlagi informacij, ki ji jih je predložila družba Taes, med drugim lahko dokazala sodelovanje družbe Deltafina pri zadevnih omejevalnih

ravnanjih in da ji tožeča stranka ni predložila novih upoštevnih elementov, ampak kvečjemu „podrobnosti v zvezi z že znanimi elementi“. Dodaja, da družbe Taes, Cetarsa in WWTE v nasprotju s tožečo stranko niso zanikale tajnosti sporazumov o (najvišjih) povprečnih dobavnih cenah, ki so jih sklenili predelovalci. Nazadnje, družba Taes naj v nasprotju s tožečo stranko ne bi izpodbijala nekaterih drugih dejstev iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah.

2. *Presoja Splošnega sodišča*

251 Pred presojo različnih argumentov, ki jih je navedla tožeča stranka, je treba navesti nekaj splošnih preudarkov.

252 Spomniti je treba, da ima Komisija pri izbiri metode izračuna globe široko diskrecijsko pravico in sme pri tem upoštevati več dejstev, med katerimi je tudi sodelovanje zadevnih podjetij med preiskavo, ki jo opravljajo službe te institucije. V zvezi s tem ima Komisija široko polje proste presoje v zvezi s kakovostjo in z uporabnostjo sodelovanja podjetja, zlasti v primerjavi z drugimi podjetji (sodba Sodišča z dne 10. maja 2007 v zadevi SGL Carbon proti Komisiji, C-328/05 P, ZOdl., str. I-3921, točki 81 in 88).

253 Da bi se lahko upravičilo znižanje glob zaradi sodelovanja, mora ravnanje podjetja Komisiji pomagati pri odkrivanju in preprečevanju kršitev pravil o konkurenci (glej zgoraj v točki 110 navedeno sodbo JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 499 in navedena sodna praksa) ter pokazati pravega duha sodelovanja (zgoraj v točki 99 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točki 395 in 396).

254 Komisija je v obvestilu o ugodni obravnavi določila pogoje, pod katerimi so podjetja, ki sodelujejo s Komisijo pri preiskavah v zvezi z omejevalnim sporazumom, lahko oproščena plačila globe ali se jim lahko globa, ki bi jo sicer morala plačati, zniža (glej oddelek A(3) obvestila o ugodni obravnavi).

255 Oddelek D obvestila o ugodni obravnavi z naslovom „Znatno znižanje zneska globe“ določa:

„1. Kadar podjetje sodeluje, vendar pri tem ne izpolnjuje vseh pogojev, navedenih v [oddelkih] B in C, se mu znesek globe, ki bi mu bila izrečena, če ne bi sodelovalo, zniža za od 10 % do 50 %.

2. To lahko velja še zlasti, če:

– podjetje pred pošiljanjem obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah posreduje Komisiji podatke, dokumente ali druge dokaze, ki pripomorejo k ugotovitvi obstoja storjene kršitve;

– podjetje po prejemu obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah obvesti Komisijo, da ne izpodbija dejanskega stanja, na katero Komisija opira svoje obtožbe.“

256 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da ni sporno, da tožeča stranka v skladu s tem, kar je bilo ugotovljeno v točki 450 obrazložitve izpodbijane odločbe, ne izpolnjuje pogojev za uporabo oddelkov B in C obvestila o ugodni obravnavi, tako da bi bilo treba njeno ravnanje presojati na podlagi oddelka D navedenega obvestila.

257 Različne argumente, ki jih je tožeča stranka navedla v okviru tega tožbenega razloga, je mogoče razdeliti na dva dela. Prvi del zadeva neuporabo oddelka D(2), druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi za tožečo stranko. Drugi del se nanaša na kakovost sodelovanja tožeče stranke v primerjavi s sodelovanjem družb Taes, Cetarsa in WWTE.

a) Neuporaba oddelka D(2), druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi za tožečo stranko

258 Komisija je v točki 454 obrazložitve izpodbijane odločbe tožeči stranki globo znižala za 20 % samo na podlagi prve alinee oddelka D(2) obvestila o ugodni obravnavi. Iz te točke obrazložitve v povezavi s točko 453 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da je Komisija zavrnila upravičenost tožeče stranke do druge alinee iste točke, čeprav je ta splošno izjavila, da ne izpodbija resničnosti dejanskega stanja, na katerem temeljijo obtožbe zoper njo, in sicer iz dveh razlogov.

259 Prvič, trditev tožeče stranke, da so sporazumi predelovalcev o (najvišjih) povprečnih dobavnih cenah na eni strani ter sporazumi med proizvajalci in predelovalci o najnižjih povprečnih cenah po skupinah proizvajalcev na drugi strani enaki in da so se zato potencialni protikonkurenčni učinki ravnanja predelovalcev in proizvajalcev nevtralizirali, naj ne bi ustrezala resničnim dejstvom. Komisija v zvezi s tem napotuje na strani od 18 do 45 odgovora tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

260 Ugotoviti je treba, da na navedenih straneh odgovora tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ni take trditve. Sicer pa je Komisija, ko je bila v okviru ukrepov procesnega vodstva pozvana k opredelitvi tistih delov navedenega odgovora, v katerih je ta trditev, priznala, da to tam ni izrecno navedeno, ampak da implicitno izhaja iz nekaterih trditev, ki jih tam navaja tožeča stranka. Komisija je na obravnavi v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča v zvezi s tem to pojasnilo ponovila.

261 Tudi če bi se Komisija lahko oprla samo na implicitno trditev, da bi dokazala obstoj izpodbijanja resničnosti dejstev v smislu oddelka D(2), druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi, v obravnavani zadevi iz argumentov, na katere se sklicuje Komisija, ni mogoče izpeljati, da je tožeča stranka trdila, da sta kategoriji sporazumov, navedeni zgoraj v točki 259, enaki in da se zato potencialni protikonkurenčni učinki ravnanja predelovalcev in proizvajalcev nevtralizirajo. Z navedenimi argumenti je namreč tožeča stranka želela samo izraziti mnenje, da tudi če sporazumov predelovalcev o (najvišjih) povprečnih dobavnih cenah ne bi bilo, konkurenca na trgu ne bi bila popolna, ker so se na drugi strani kmetijski sindikati in skupine proizvajalcev med seboj dogovarjali o povprečnih prodajnih cenah surovega tobaka, o katerih so se nato kolektivno pogajali s predelovalci. V vsakem primeru takega mnenja o učinkih kartela na trg ni mogoče razumno enačiti z izpodbijanjem „resničnosti dejstev“ v smislu zgoraj navedene določbe (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003 v zadevi Archer Daniels Midland in Archer Daniels Midland Ingredients proti Komisiji, T-224/00, Recueil, str. II-2597, točka 366). Še posebej je treba ugotoviti, da tožeča stranka s svojimi argumenti nikakor ni izpodbijala obstoja zadevnih sporazumov. Dodati je treba, da je bilo več pojasnil tožeče stranke na straneh od 18 do 45 njenega odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v izpodbijani odločbi izrecno upoštevanih (glej zlasti točke 75, 82 in 201 izpodbijane odločbe).

262 Drugič, tožeča stranka naj bi zanikala tajnost sporazumov o (najvišji) povprečni dobavni ceni, ki so jih sklenili predelovalci.

263 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je tožeča stranka v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah dejansko nedvoumno zagovarjala tako stališče. Tako je na strani 8 tega odgovora med drugim navedla, da „[predelovalci] niso nikoli sklenili tajnih sporazumov o povprečnih cenah zunaj organiziranih kolektivnih pogajanj s pogajalsko platformo proizvodnega sektorja“. Pojasnilo v zvezi s to navedbo, ki ga je tožeča stranka poskušala dati v svojih pisanjih (glej točko 241 zgoraj), temelji na popolnoma umetnem razlikovanju in ni prepričljivo.

264 Ker navedena izjava nikakor ne ustreza resničnosti in ker je to, da je bil kartel predelovalcev tajen, zelo pomembno za strukturo izpodbijane odločbe, Komisija ni storila očitne napake pri presoji s tem, da je menila, da je tožeča stranka z oblikovanjem te izjave izpodbijala resničnost dejstev v smislu oddelka D(2), druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi.

b) Kakovost sodelovanja tožeče stranke v primerjavi s sodelovanjem družb Taes, Cetarsa in WWTE

265 Na prvem mestu tožeča stranka ne more trditi, da bi ji bilo treba na podlagi oddelka D(2) obvestila o ugodni obravnavi globo znižati enako, kot je bila znižana družbi Taes.

266 Na eni strani namreč družba Taes v zvezi z uporabo druge alinee navedenega oddelka D(2) v nasprotju s tožečo stranko nikakor ni izpodbijala resničnosti dejstev.

267 Na drugi strani pa je v zvezi z uporabo prve alinee navedenega oddelka D(2) iz spisa jasno razvidno, da je bilo sodelovanje družbe Taes bolj kakovostno in uporabnejše kot sodelovanje tožeče stranke. Tako so informacije, ki jih je predložila tožeča stranka, kljub uporabnosti večinoma le potrjevale ali pojasnjevale elemente, ki jih je Komisija že imela, in so imele torej majhno dodano vrednost, medtem ko je družba Taes poleg tega predložila nove in odločilne elemente, ki so omogočili ugotovitev odgovornosti družbe Deltafina pri storitvi kršitve.

268 V tem okviru se tožeča stranka ne more uspešno sklicevati – kot to stori v tožbi – na svoje odgovore na zahteve za informacije, ki ji jih je poslala Komisija v skladu s členom 11 Uredbe št. 17. Dokumenti, predloženi Komisiji na zahtevo za informacije, so predloženi v skladu zakonsko obveznostjo in se ne morejo upoštevati na podlagi obvestila o ugodni obravnavi, čeprav jih je mogoče uporabiti za dokazovanje obstoja protikonkurenčnega ravnanja v škodo podjetja, ki jih je predložilo, ali v škodo drugega podjetja (sodba Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2007 v združenih zadevah BASF in UCB proti Komisiji, T-101/05 in T-111/05, ZOdl., str. II-4949, točka 111).

269 Na drugem mestu pa tožeča stranka tudi ne more zahtevati enake stopnje znižanja globe, kot je bila tista, odobrena družbama Cetarsa in WWTE. Ti namreč v nasprotju s tožečo stranko nista zanikali tajnosti sporazumov o (najvišji) povprečni dobavni ceni, ki so jih sklenili predelovalci. Prav tako je treba ugotoviti, da čeprav je Komisija v izpodbijani odločbi družbama Cetarsa in WWTE očitala, da sta v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah navedli isto trditev, kot je tista, navedena zgoraj v točki 259, pa je Splošno sodišče v zadevah, v katerih sta bili izdani sodbi z dne

3. februarja 2011 v zadevi Cetarsa proti Komisiji (T-33/05, neobjavljena v ZOdl., točka 271) in z dne 8. marca 2011 v zadevi World Wide Tobacco España proti Komisiji (T-37/05, neobjavljena v ZOdl., točka 197), tako kot v obravnavani zadevi presodilo, da je s tem storila očitno napako pri presoji.

270 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba četrti tožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen, razen v delu, v katerem zadeva trditev iz zgoraj navedene točke 259, ki jo je Komisija napačno pripisala tožeči stranki.

E – *Določitev končnega zneska globe*

271 V teh okoliščinah mora Splošno sodišče določiti primerno stopnjo znižanja. Splošno sodišče na podlagi svoje neomejene sodne pristojnosti ugotavlja, da je treba tožeči stranki zaradi njenega sodelovanja poleg 20-odstotnega znižanja globe, ki ji je bilo že odobreno, odobriti še dodatno 5-odstotno znižanje. Tako je treba globo znižati za 25 % po uporabi pravila o zgornji meji 10 % prometa, in sicer 3.240.000 EUR, na podlagi česar se končni znesek naložene globe določi na 2.430.000 EUR.

Stroški

272 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. V skladu s členom 87(3), prvi pododstavek, lahko Splošno sodišče razdeli stroške, če vsaka stranka uspe samo deloma.

273 Ker je bilo v tej zadevi tožbi delno ugodeno, tožeča stranka na podlagi pravične presoje okoliščin nosi devet desetin svojih stroškov in devet desetin stroškov, ki jih je priglasila Komisija, Komisija pa nosi desetino svojih stroškov in desetino stroškov, ki jih je priglasila tožeča stranka.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (četrti senat)

razsodilo:

1. Znesek globe, ki je bila družbi Agroexpansión, SA naložena v členu 3 Odločbe Komisije C(2004) 4030 konč. z dne 20. oktobra 2004 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (zadeva COMP/C.38.238/B.2 – Surov tobak – Španija), znaša 2.430.000 EUR.

2. V preostalem se tožba zavrne.

3. Družba Agroexpansión nosi devet desetin svojih stroškov in devet desetin stroškov, ki jih je priglasila Evropska komisija, ta pa nosi desetino svojih stroškov in desetino stroškov, ki jih je priglasila tožeča stranka.

Czúcz Labucka O'Higgins

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 12. oktobra 2011.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje ..... II - 7013

A – Tožeča stranka in upravni postopek ..... II - 7013

B – Izpodbijana odločba ..... II - 7016

C – Naslovniki izpodbijane odločbe ..... II - 7018

D – Določitev zneskov glob ..... II - 7023

1. Izhodiščni znesek globe ..... II - 7024

2. Osnovni znesek globe ..... II - 7027

3. Obteževalne in olajševalne okoliščine ..... II - 7028

4. Zgornja meja globe, določena v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003 ..... II - 7029

5. Uporaba obvestila o ugodni obravnavi ..... II - 7030

6. Končni znesek glob ..... II - 7032

Postopek in predlogi strank ..... II - 7033

Pravo ..... II - 7035

A – Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, načel sorazmernosti in enakega obravnavanja in neobstoj obrazložitve ..... II - 7036

1. Prvi del: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti glede obstoja solidarne odgovornosti za plačilo globe ..... II - 7037

a) Trditve strank ..... II - 7037

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 7044

Merila, na podlagi katerih je Komisija v izpodbijani odločbi matični družbi pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila njena hčerinska družba ..... II - 7048

Obstoj samo enega gospodarskega subjekta, ki ga tvorita tožeča stranka in družba Dimon ..... II - 7054

– „Poročila o dejavnostih“ in „poročila s terena“ ..... II - 7055

– Dopisi, ki sta jih izmenjali tožeča stranka in družba Dimon ..... II - 7058

– Trditve tožeče stranke, s katerimi želi dokazati, da je na trgu delovala samostojno ..... II - 7064

2. Tretji del: kršitev načela enakega obravnavanja in neobstoj obrazložitve .. II - 7068

a) Trditve strank ..... II - 7068

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 7069

3. Drugi del: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti glede posledic obsega solidarne odgovornosti za plačilo globe ..... II - 7071

a) Trditve strank ..... II - 7071

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 7073

B – Drugi tožbeni razlog: kršitev načela enakega obravnavanja ..... II - 7074

1. Trditve strank ..... II - 7074

2. Presoja Splošnega sodišča ..... II - 7076

C – Tretji tožbeni razlog: kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj ..... II - 7081

1. Trditve strank ..... II - 7081

2. Presoja Splošnega sodišča ..... II - 7082

D – Četrti tožbeni razlog: kršitev obvestila o ugodni obravnavi ter načel sorazmernosti, varstva legitimnih pričakovanj in enakega obravnavanja ..... II - 7086

1. Trditve strank ..... II - 7086

2. Presoja Splošnega sodišča ..... II - 7089

a) Neuporaba oddelka D(2), druga alinea, obvestila o ugodni obravnavi za tožečo stranko ..... II - 7091

b) Kakovost sodelovanja tožeče stranke v primerjavi s sodelovanjem družb Taes, Cetarsa in WWTE ..... II - 7093

E – Določitev končnega zneska globe ..... II - 7095

Stroški ..... II - 7095